

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo posėdis

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo posėdis įvyko sausio 12 d., E. ir V. Čekų bute, Woodhaven, N.Y. dalyvaujant Lietuvos Nepriklausomybės Tautos pirmininkui dr. Broniui Nemickui. Vykdamas LNF Tarybos (direktorių) neseiniai įvykusiame susirinkime nutarimą dėl tolimesnio fondo uždavinių įgyvendinimo, LNF pirm. E. Čekienė pranešė, kiek tie užsimojimai pasistūmėjo pirmyn valdybos pastangomis.

Aktualiausių posėdžio klausimu buvo informacinės knygos apie Lietuvą leidimas anglų kalba, kurios darbo pradžia LNF jau turi pakankamai lėšų. Svarbu, kad šis atsakingas darbas būtų atiduotas į gerai patyrusios toje srityje asmenų rankas ir kad šis būtinais reikalingas ir svarbus lietuvių tautai veiklas išiešiotų tikrai naudingas saviems ir svetimams.

Tuo tikslu LNF Valdyba nutarė artimiausiu laiku sukviesti intelektualų pasitarimą, nežiūrint pažiūrų skirtumo, nes tai daroma ne vienos kurios partijos ambicijoms patenkinti ar pasipelnymo tikslams, o visos lietuvių tautos naudai.

Laikinais sudarytas knygos planas bus kruopščiai peržiūrėtas ir galutinai nustatytas.

Yra nuomonių, kad Lietuvos Nepriklausomybės Fondas turėtų atkreipti dėmesį į leidimą tokio moksline pobūdžio veikalo, kuris būtų glaudžiai susijęs su lietuvių tautos problemomis. Viena iš pačių didžiausių tokių problemų yra Lietuvos inkorporavimas į Sovietų Sąjungą. Šiemet sukanka 25-ri metai nuo to skaudaus ir lemtingo įvykio. Esą, jo akivaizdoje turėtų būti perversinti ir Lietuvos laisvinimo žygiai, kurie, deja, ligi šiol buvo nesekmingi.

Minėtame pasitarime, kuris numatomas vasario pradžioje, bus galutinai išdiskutuota ir nutarta to veikalo apimtis ir pobūdis, padaryta sutartis su autorium ir iškompetetingų asmenų sudaryta komisija rūpintis šių didžiųjų užsimojimų įgyvendinimu.

Be to, posėdyje buvo aptarta eilė LNF vidaus organizacinių klausimų ir daug kitų reikalų. LNT pirm. B. Nemickas padarė pranešimą. Posėdyje dalyvavo: Jurgis Kiaunė, Antanas Senikas, vicepirmininkai, Jonas Valiukėnas, išdininkas ir Emilija Čekienė, LNF pirmininkė. Tik sekretorius Brutenis Veitas dėl tolumo ir sniegu apklotu keliu iš Bostono atvykti negalėjo.

● VATIKANAS numato artimiausiu laiku pasirašyti su Čekoslovakija panašią sutartį, kokią neseniai pasirašė su Vengrija. Pastarąją sutartį Vatikanas galvo teisę skirti vyskopus.

Žiemą parke

Vyt. Maželio nuotrauka

NAUJI VĖJAI AZIJOJE

STIPRIOS BRITŲ KARO JĖGOS DAR SULAIKO INDONEZIJOS PREZIDENTO SUKARNO NUO MALAYSIOS TIESIOGINIO PUOLIMO. TAČIAU JIS SKAČIUOJA, KAD LAIKAS DIRBA JO NAUDAI IR KAD AMERIKIECIAMS PASITRAUKUS IS VIETNAMO, TUO PAČIU TURĖS PASEKTI IR BRITAI. — JAPONIJA ŽVALGOSI Į KOMUNISTUS.

Vytautas Meškauskas

"Aš prisiėdu būti ištikimas bendram reikalui ir paslapčinyne išduoti. Jei tapčiau išdaviku, turėčiau būti nušautas, nudurtas ar pakartas" — tokią priesaiką paskutiniu laiku pistolieto, durto ir virvės akivaizdoje fakelių šviesos vidurnaktyje davė tiksliai jaunų Indonezijos vyrų, kuriuos to krašto diktatorius Sukarno, Lenino taikos premijos laureatas, siunčia į kaimyninę Malayiją. Jei viskas vyktų pagal Sukarno norą, Malayiją turėjo būti jau sunaikinta sausio pirmą dieną "pirmą sykį sugiedojus gaidžiui". Nuo to laiko gaidžiai jau daug kartų sugiedoję, tačiau Sukarno vis nedrįsta pradėti tikro karo žygio, nors jėgos santykis yra jo pusėje. Sukarno turi:

- 300,000 moderniais sovietų ginklais apginkluotos kariuomenės;
- du sunkius kreiserius, 4 naikintojus, 6 fregatas, 18 povandeninių laivų naikintojus, 6 povandeninius laivus ir 35,000 jūrininkų;
- 450 lėktuvų, jų tarpe sovietinius naikintuvus MIG-21 tipo, 30,000 parašiutininkų ir 27,000

kito aviacijos personalo.

Prieš tą Indonezijos jėgą, krašto, kuris turi per 100,000,000 gyventojų, 11 milijonų Malayiją gali pastatyti tik 22,000 vyrų kariuomenę su 8 mažais karo laivais ir 57 lėktuvais.

Priežastis, kodėl Sukarno kol kas dar nieko nepadarė, slypi tame, kad britai Malayiją parėmė 50,000 savo vyrų ir 78 karo laivais, ir savo didžiausiu lėktuvnešiu "Eagle". Tos britų pajėgos galėtų lengvai apsidirbti su agresoriais, jei tie drįstų atvirai užpulti. Dėl tos britų koncentracijos Sukarno negali nieko kito daryti kaip rėkti. Vienintėlis jo sąjungininkas yra laikas, nes britai negalės ten likti visą amžių. Kada nors jie turės pasitraukti. Tačiau, ar to laiko sulauks dabar jau 63 metų Sukarno, kitas klausimas. Jo sveikata yra nekokia, neveikšias vienas inkstas, kojos taip sutinusios, kad jis savo karingas kalbas laikas... basas.

Kas bus su Indonezija, jam mirus, nekas tikrai nežino. Stipriausia partija yra komunistų, turinti 2,5 milijonus narių. Tai trečia savo didumu kompartija po sovietų ir kinų. Iš kitos pusės, karininkų didžiulė yra nacionalistai ir sakoma, kad Sukarno, kurio laisvalaikio mėgiamiausias užsiėmimas yra kišenvagiavimas, laivuoja tarp tų dviejų jėgų. Indonezijos kompartija yra Pekino įtakoje ir jos galia vis auga.

Kalbant apie Indoneziją negalima užmiršti visos Azijos klausimo. Ar galės britai sėkmingai atgrasinti Sukarno ar jo įpėdinis nuo didesnio mąsto puolimo, jei amerikiečiai pasitrauktų iš Vietnamo? Jei Amerikoje girdisi nepasitenkinimo dėl 22,000 karių laikymo Vietname, kaip ilgai Malayijoje britai galės laikyti, proporcingai imant, daug didesnes savo jėgas — 50,000 vyrų ir didesnę savo karo laivyną dalį? Tai logiški klausimai, kuriems jau vien atsakymo ieškojimas sukelia nerimą.

Iš kitos pusės, tie klausimai la-

LATVIAI NORI SU LIETUVIAIS IR ESTAIS GLAUDESNIŲ RYŠIŲ

Sausio 9 ir 10 dienomis Chicago įvyko latvių kultūros darbuotojų konferencija, kuri laikoma "generaline repeticija" būsimam latvių kultūros kongresui.

Mes su savo kultūros kongresais jau turim savotišką patirtį, todėl įdomu susipažinti, kokios problemos vyrauja mūsų kaimynų kultūrinėje veikloje, kaip jėtos problemas sprendžia ir ką planuoja, kad savąją kultūrinę veiklą paremti ir skatinti.

Konferencijoje dalyvavo ir lietuvių kultūrininkų atstovas dr. A. Baltinis, bei estų atstovas prof. dr. I. Ivask.

Konferencijos metu buvo skaityta visa eilė paskaitų, kurių dalis, iš pranešimų sprendžiant, ne visad lietuvių grynai kultūrinis, o daugiau išieivijos politinės kovos reikalas.

Įdomiausias darbas vyko paskirose sekcijose, kuriose buvo svarstoma: mokyklų politika tremtyje, spauda ir literatūra, kultūros fondai ir jų uždaviniai, bendradarbiavimas kultūrinėje srityje su lietuviais ir estais, kultūros darbuotojų organizacijos reikalai, meno reikalai ir jų agentūros, teatrų ir muziejų problemos.

Kalbant apie mokyklas, latviai nesustojo pasitenkinti esamomis šeštadieninėmis mokyklomis, bet turi rimtų projektų pastovioms 5 dienų mokykloms ir net latvių universiteto steigimui.

Spaudos ir literatūros sekcijoje vyraavo mintis, kad platinti išieivijos tarpe ir tie okupuojamos latvių literatūriniai darbai, kuriuose nėra sovietinės propagandos. Toje sekcijoje iškelta taip pat mintis dėl kalbininkų — baltologijos kolegijos steigimo, kuri dirbtų ir ieškotų atsakymų iškilančiais kalbos klausimais.

Skatintini ir palaikytini menininkų ir rašytojų apsilankymai į mažesnes kolonijas, kad būtų pakeltas jų parengimų lygis.

Kultūros fondo premijos skirtinos tik rimtais ir išimtiniais atvejais, šiaip pasitenkinant atžymėjimo diplomais ir ženklais, kad premijos tikrai atitektų tu premijų vertiems ir užsitarnavusiems kūrėjams.

Kalbant apie bendradarbiavimą su estais ir lietuviais, pasilyta, kad tas bendradarbiavimas būtų pradėtas nuo mokyklinio amžiaus vaikų, ruošiant bendrus parengimus. Skatintina literatūros

darbų vertimai, savitarpinių koncertų lankymai, bent kartą į metus ruošti bendras draugiškumo dienas, o mokyklų programose įjungti nors trumpas kaimyninių tautų gyvenimo apžvalgas.

Teatrų veikloje skatintinas pasikeitimas režisieriais, o 1966 m. suruošti latvių teatrų festivalai.

Tai pagrindinės latvių kultūrininkų temos, kurios, be abejo, buvo smulkiau nagrinėtos ir svarstytos referatais ir diskusijomis.

Buvo taip pat pritarta minčiai, kad kultūrinio darbo organizaciniai reikalai atitektų į gerų organizatorių rankas, patlems kultūrininkams paliekant tiesiogines kūrybos darbas.

Iš referatų tekstų ir diskusijų aišku, kad konferencija nesitenkino bendrybėmis, bet iki visų organizacinių detalių svarstė ir diskutavo kultūrinio gyvenimo problemas. Malonu patirti, kad tuose svarstymuose įžymią vietą užėmė ir santykiai su estų ir lietuvių išieivija.

Kas nauja Pasaulyje

● RAY C. BLISS, Ohio respublikonų pirmininkas, prityręs partijos politikos ir organizatorius, nuo balandžio mėn. pradės sunkų visos partijos reorganizavimo ir prestižo atstatymo darbą.

Taikus dabartinio pirmininko Burch atsistatydinimas ir Bliss paskyrimas, nors ir laikomas Goldwaterio frakcijos pralaimėjimu, bet tuo būdu išvengta kovos dėl partijos vadovybės ir dar didesnio skilimo partijos eilėse.

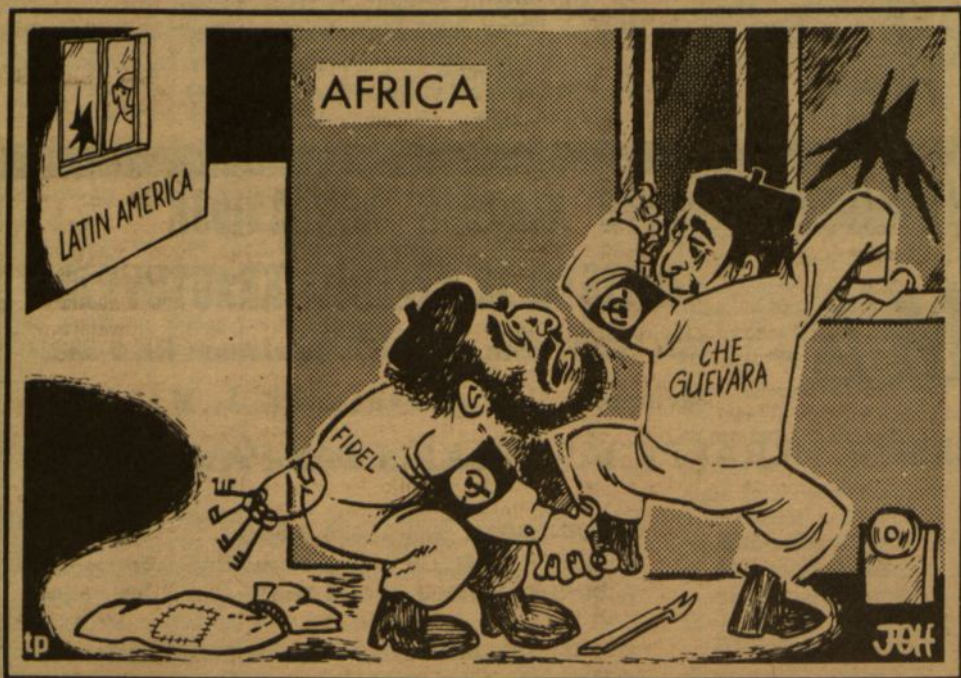
● DE GAULLE UŽSIENIO politikoje laimi prieš prez. Johnsoną. Kelių Europos valstybių bendro atominio laivyno idėja nebetenka paskutinių draugų. Atšalo vokiečiai, atsiskakė jame dalyvauti turkai. Ir taip, de Gaulle opozicijoje, ta idėja nežymiai išblėso ir vokiečių kancleris Erhardas vyks į Paryžių tartis — dėl vokiečių paramos prancūzų atominio ginklų gamybai.

● VARŠUVOJE SUSIRINKĘ Sov. S-gos ir satelitų vadai, Vak. diplomatų spėjimu svarstys tolimesnių kontaktų su Vak. valstybėmis reikalus. Taip pat numatomas Sov. S-gos kariuomenės dalinis atitraukimas iš R. Vokietijos ir tuo pačiu sumažinimas spaudimo į Berlyną. Atrodo, kad Sov. S-ga šiuo metu yra daugiau susirūpinusi savo sienų su Kinija apsauga, nei "grėsme" iš Vak. pusės. R. Vokietijos apsaugai būsią įpareigoti kiti "Varšuvos paktą" nariai. Visi sprendimai, esą, siejami su numatomomis Kosyginos kelionėmis į Angliją, Indiją ir JAV, nors pastarasis vizitas oficialiai dar neskelbiamas.

● JAV KARINIŲ LĖKTUVŲ žygiai Laose, bombarduojant Vietnamo karių transporto kelius į Pietų Vietnamą, buvo laikomi tokioje paslaptyje, kad net aukšti vyr. štabo kariai Washingtone apie tai sužinojo iš laikraščių, kai du lėktuvai komunistų priešlėktuvinių baterijų buvo numušti.

Iš viso, žinios apie karinius veiksmus Vietname yra tiek cenzūruojamos Valst. Departamentu, kad amerikiečių spaudos atstovai Vietname kraipo pečiais ir nesupranta viso to priežasties. Tos žinios liečia reguliarius Vietnamo karinius dalinius, operuojančius Vietnamo teritorijoje.

Tai jau nebesas karas su Vietnamo partizanais, o su reguliaria komunistų kariuomene. Tuo tarpu Maskva ir Pekinas agresoriais apšaukia amerikiečius.

Castro: — Nepasisekus Pietų Amerikoje, pabandykim Afrikoje...

1941 m. birželio 22 d. rytą vokiečių tankai pajudėjo į Sovietų Rusiją.

HITLERIO INVAZIJA Į SOVIETŲ RUSIJĄ (I)

TRYŠ MILIJONAI KARIŲ LAUKĖ SIGNALO...

1941 m. birželio 22 d. rytą Hitleris pradėjo pačią didžiausią sausumos jėgų ofensyvą II Pasaulinio karo metu: jis užpuolė Sovietų Rusiją. Trys milijonai karių, 750,000 arkliai, 600,000 sunkvežimių, 3,580 tankų ir 7,184 patrankos, trys oro laivynai iš 1,830 lėktuvų, sudarė karišką jėgą, kurias Vokietija išstatė pirmom dienom Rusijos fronte ir per 14 mėnesių vokiečių kariuomenė įsiveržė Rusijon daugiau kaip 1500 km., net už Volgos iki Kaspijos pakrančių, kur per 2000 metų joks užkariautojas nebuvo įkėlęs kojos.

Paskui prasidėjo pralaimėjimas: Stalingradas sugaudė gedulo varpais vokiečių armijai, ir tuo baigėsi vokiečių - rusų karo pirmasis veiksmas.

Nuo šio numerio pradėdame spausdinti Rytų Fronto istoriją. Papasakoti pralaimėtą karą, kuris istorijoje vadinamas kriminalinės agresijos veiksmu, nėra lengva. Tą pripažįsta garsus rašytojas Paul Carell, parašęs veikalus karinėm temom "Afrika Korps", "Jie atvyksta" (apie vakarų sąjungininkų išsilaipinimą Europoje) ir "Barbarossos operacija" (apie vokiečių - rusų karą). Šį uždavinį jis puikiai atliko su pagalba tikstančio bendradarbių, prityrusių ekspertų, remdamasis archyvuose rasta medžiaga.

Jau antrą dieną vokiečiai stovyklavo su tankais ir sunkvežimiais miško tankumyne. Čia jie atvyko birželio 20 naktį su užgesintom šviesom. Dieną vyrai žaidė slapukus, vengdami mažiausio triukšmo. Tanko bokštelio dangčiui suskambėjus, grupių vadai ėjo iš proto. Reikdavo laukti vakaro tamsos, kad galima būtų išieiti į pamiškęj tekančią upę nusiprausti.

17-toji šarvuotoji divizija buvo atsiųsta prie Bugo upės, už kurios prie Brest-Litovsko stovėjo rusai, įsitvirtinę po Lenkijos padalinimo 1939 metais. Miško gilumoje vokiečių tankistai buvo karo paruoštyje. Virš kiekvieno tanko prie bokštelio buvo pririšta dešimt benzino bidonų, neskaitant priekabos, kur irgi buvo pakrauta benzino atsarga. Tai rodė, kad tankai paruošti ilgam žygiui, bet ne greitai kovai, nes kaip senieji kareiviai sakė, niekas nekariauja su pririštais prie tankų benzino bidonais. Ka-

riai nenorėjo tikėti, kad tai rimtas pasiruošimas karui prieš Rusiją. Ar neužtenka dar karo? Kodėl dar naują karą pradėti? Ar rusai nėra Vokietijos sąjungininkai? Juk jie Vokietijai duoda javus ir yra jų sąjungininkais prieš anglius. Visų nuomonė buvo ta, kad šiuo manevru norima apgauti anglius, kad pridengus invaziją į Angliją. Ši nuomonė sklido tarp kareivių, vienas kitą padrasinant. Bet jie visai nežinojo, kad jau vasario 18 d. įsakyme vadams buvo parašyta, kad išdėstymas karinių jėgų Rusijos pasienyje būtų taip vykdomas, lyg tai daroma tyčia atitraukti anglų dėmesį nuo invazijos į Angliją.

Apie invaziją žinojo tik nedidelis kariškių ratelis. Pradžioje vokiečių diplomatai manė, kad tai bus tik planas, kaip ir visi kiti. Bet puolimo išvakarėse Ribbentropas sušaukęs juos į Wilhelmstrasse painformavo, atidengdamas paslaptį, kad kitą rytą auštant Wehrmachtas puls Rusiją, suprato, jog kauliukai išmesti ir dabar žodis priklausė armijai. Ambasadoriams ir ministerijos patarėjams tuojau kilo klausimas: Ar Ribbentropas galės toliau pasilikti ministro vietoje po tokio staigaus politikos pakeiti-

ria, ar gali su jumis kalbėti atvira širdimi..."

Išstempė ausis visi klausėsi kas bus toliau.

"... Apie 160 sovietų divizijų yra sutrauktos į mūsų pasienį. Štai jau kelios savaitės kaip vyksta nuolatiniai užpildinėjimai, ne tik čia, bet ir Rumunijos šiaurėje".

Kareiviai toliau sužinojo, kad sovietų patrulis bandė įsiveržti į Reicho teritoriją ir po ilgos kovos buvo atmuštas.

"Štai, atėjo momentas, Rytų Fronto kariai, atlikt uždavinį, kuris savo teritorialinio ploto apimtimi ir jėgos mase yra pats didžiausias koki žmonių kada žinojo. Šiaurėje, prie Ledynutojo vandenyno, mūsų draugai, Narviko laimėtojai, veiks su suomių divizijomis. Gi jūs sudarysite Rytų Frontą. Rumunijoje, prie Prut krantų, Dunojaus ir Juodosios jūros, vokiečių ir rumunų kareiviai yra suburti po valstybės galvos Antonesco vadovybe. Jei šis armijų sambūris, pats didžiausias istorijoje, pereina dabar į puolimą, tai nebūtinai dėl šio karo laimėjimo, apsaugojimui krašto, bet kad išgelbėjus Europos civilizaciją ir kultūrą.

"Vokiečių kariai! Jūs susidursite su sunkiom kautynėm ir atsakomybe. Galvokite apie Europos likimą, apie Vokietijos ateitį. Mūsų tautos egzistencija yra jūsų rankose!"

Kapitonas nutilo ir po kelių sekundžių jis pusbalsiai pridėjo: "Tegu Dievas padeda mums tose kautynėse!"

Davus įsakymą išsiskirstyti, kareiviai subruzd kaip bitės avilyje ir pradėjo dalintis įspūdziais. Vadinasi rytoj auštant prasidės puolimas prieš rusus. Puskarininkiai pradėjo maisto rezervų dalinimą: 30 cigarečių kiekvienam, degtinės butelį keturiems. Nes nuo dabar kareiviai reikalingi alkoholio ir rūkalų.

Po to prasidėjo palapinių ardymas, tankų paruošimas. Sureguliuojami laikrodžiai.

Panašios scenos tą naktį vyko išilgai visą vokiečių - sovietų sieną. Visur nuo šiaurės iki pietų, nuo Baltijos iki Juodosios jūros kareiviai budėjo. Šešiolika šimtų kilometrų ruože trys milijonai karių, pasislėpę miškuose, laukuose, kalnuose... laukė signalo...

(Bus daugiau)

ria, ar gali su jumis kalbėti atvira širdimi..."

Išstempė ausis visi klausėsi kas bus toliau.

"... Apie 160 sovietų divizijų yra sutrauktos į mūsų pasienį. Štai jau kelios savaitės kaip vyksta nuolatiniai užpildinėjimai, ne tik čia, bet ir Rumunijos šiaurėje".

Kareiviai toliau sužinojo, kad sovietų patrulis bandė įsiveržti į Reicho teritoriją ir po ilgos kovos buvo atmuštas.

"Štai, atėjo momentas, Rytų Fronto kariai, atlikt uždavinį, kuris savo teritorialinio ploto apimtimi ir jėgos mase yra pats didžiausias koki žmonių kada žinojo. Šiaurėje, prie Ledynutojo vandenyno, mūsų draugai, Narviko laimėtojai, veiks su suomių divizijomis. Gi jūs sudarysite Rytų Frontą. Rumunijoje, prie Prut krantų, Dunojaus ir Juodosios jūros, vokiečių ir rumunų kareiviai yra suburti po valstybės galvos Antonesco vadovybe. Jei šis armijų sambūris, pats didžiausias istorijoje, pereina dabar į puolimą, tai nebūtinai dėl šio karo laimėjimo, apsaugojimui krašto, bet kad išgelbėjus Europos civilizaciją ir kultūrą.

"Vokiečių kariai! Jūs susidursite su sunkiom kautynėm ir atsakomybe. Galvokite apie Europos likimą, apie Vokietijos ateitį. Mūsų tautos egzistencija yra jūsų rankose!"

Kapitonas nutilo ir po kelių sekundžių jis pusbalsiai pridėjo: "Tegu Dievas padeda mums tose kautynėse!"

Davus įsakymą išsiskirstyti, kareiviai subruzd kaip bitės avilyje ir pradėjo dalintis įspūdziais. Vadinasi rytoj auštant prasidės puolimas prieš rusus. Puskarininkiai pradėjo maisto rezervų dalinimą: 30 cigarečių kiekvienam, degtinės butelį keturiems. Nes nuo dabar kareiviai reikalingi alkoholio ir rūkalų.

Po to prasidėjo palapinių ardymas, tankų paruošimas. Sureguliuojami laikrodžiai.

Panašios scenos tą naktį vyko išilgai visą vokiečių - sovietų sieną. Visur nuo šiaurės iki pietų, nuo Baltijos iki Juodosios jūros kareiviai budėjo. Šešiolika šimtų kilometrų ruože trys milijonai karių, pasislėpę miškuose, laukuose, kalnuose... laukė signalo...

(Bus daugiau)

DIRVOJE GALIMA ĮSIGYTI ŠIAS KNYGAS	
ALEKSANDRYNAS, V. Biržiška	7,50
DABARTINIS LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS, J. Balčikonis ..	12,00
LITHUANIAN FOLK TALES, St. Zobarskas	4,50
SENASIS VILNIUS, A. Šapoka	5,00
ARTE LITUANO, St. Goštautas	4,00
DUKTĖ, Alė Rūta	2,40
GYVULIŲ ŪKIS, G. Orwell	1,00
ELDORADO, Juozas Švaistas	1,80
NEORNAMENTUOTOS KALBOS GENERACIJA IR AUGINTOJAI (poezija), Algimantas Mackus	3,00
VYTAUTAS THE GREAT GRAND DUKE OF LITHUANIA, B. Končius	4,00
Minkštais viršeliais	
LIETUVIŲ TAUTOS KELIAS II t., M. Biržiška	3,00
LEAVE YOUR TEARS IN MOSCOW, B. Armonas	3,95
9 DRAMOS VEIKALAI, Vyt. Alantas	5,00
HAMLETAS, W. Shakespeare (vertė Nyka-Niliūnas)	5,00
TĖVŲ ŠALIS, S. Jonynienė	3,50
ANGLŲ - LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS, V. Baravykas	4,00
RAŠTAI II d. Vincas Krėvė	5,00
TAUTOS PRAEITIS	5,00
LIETUVIŠKAI ANGLIŠKAI ŽODYNAS, V. Peteraitis	7,00
LITHUANIAN QUARTET	4,95
VILNIUS LIETUVOS GYVENIME, Dr. A. Šapoka	1,50
METŲ VINGIAI (poezija), Alf. Tyrublis	3,00
RAUDONIEJI VIDURAMŽIAI, J. Girdžius-Klausutis	3,00
PO RAGANOS KIRVIU, Jurgis Jankus	1,50
GYVENIMO VINGIAIS, Dr. P. Kalvaitytė-Karvelienė	3,50
VYRAI KLŪSTKELIUOS, Dr. J. Prunskis	3,00
ŽVAIGŽDĖ VIRŠUM GIRIOS, Alė Rūta	4,00
PLAUK, MANO LAVELI (poezija) Petras Sagatas	2,00
PURIENOS PO VANDENIU, Pulgis Andrieušis	2,00
Minkštais viršeliais	
LIETUVIŠKAS AUKLĖJIMAS ŠEIMOJE, L. Dambriūnas	,50
SAULĖS GRĮŽIMAS, A. Baronas	2,00
Minkštais viršeliais	
KALVOS IR LANKOS, Alb. Baranauskas	2,00
TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ RUSIJA, K. Bielinis	2,50
BLAŠKOMOS LIEPSNOS I ir II tomai, F. Neveravičius	po 2,00
DU MEDINIAI IR TRYŠ GELEŽINIAI KRYŽIAI, A. Šukys	3,00
VYNUOGĖS IR KAKTUSAI (poezija) J. Švabaitė	2,00
DAILININKAS RAUBA, Vincas Ramonas	3,50
MOKSLAS IR RELIGIJA, Dr. J. Prunskis	2,00
DERLIAUS VAINIKAS (poezija), Juozas Mikuckis	4,00
Minkštais viršeliais	
PETRAS ŠIRVOKAS, Juozas Švaistas	2,75
MOTULĖ PAVILIOJO, Lazdynų Pelėda	,60
VARPAI SKAMBA, St. Būdavas	2,50
MEMOIRS OF A LITHUANIAN BRIDGE, V. Kudirka	2,00
NUO IMSRĖS IKI ORINOKO, A. Sabaliauskas	2,00
ŽMOGAUS GENEZĖ, Vyt. Kavolis	1,00
DOLERIS IŠ PITSBURGO, Stepas Zobarskas	,80
VIDUDIENIO SODAI (poezija), Bernardas Brazdžionis	4,00
UŽBURTI KELIAI, A. Giedrius	3,00
ŽALIOJOJ LANKELĖJ, Kostas Ostrauskas	3,00
KELIAS Į KAIRĘ, Alė Rūta	3,00
IŠ PASKENDUSIO PASAULIO, Bronys Raila	5,00
TRIŲ ROŽIŲ ŠVENTĖ, Nadas Rastenis	5,00
HOUSE UPON THE SAND, Jurgis Gliuda	3,95
GYVENIMAS YRA DAILUS, Vytautas Volertas	2,50
POPULAR LITHUANIAN RECIPES, Josephine J. Dauzvardis	2,00
ANGELAI IR NUODEMĖS (novelės), R. Spalis	2,00
Minkštais viršeliais	
VLADAS NAGIUS - NAGEVIČIUS, Dr. B. Matulionis	6,00
LIETUVIŲ KALBOS SINTAKSĖ, Leonardas Dambriūnas	2,50
REPUBLIKA, Stasys Laucius	1,50
NAMAI ANT SMĖLIO, Jurgis Gliuda	2,00
VISGAILIS, Jonas Vėgėlis	3,00
LIETUVIŠKAS LIBERALIZMAS, Vytautas Kavolis	3,50
LITHUANIA UNDER THE SICKLE AND HAMMER, J. Petrutis	1,50
MOTINA IR MOKYTOJA, Šv. Tėvas Jonas XXIII	1,50
TERESĖ NEUMANNAITĖ, J. Burks	3,00
TWENTY YEARS' STRUGGLE FOR FREEDOM OF LITHUANIA, Juozas Audėnas	1,50
TAUTOS PRAEITIS, Kun. Vyt. Bagdanavičius	3,00
ANTANAS VANAGAITIS, Vyt. Alantas	2,00
VIKTUTĖ, Šatrijos Ragana	2,00
Minkštais viršeliais	
ŠV. JONAS BOSKO, Kun. Jonas Lemoyne	5,00
ŽMONĖS ANT VIEŠKELIO, Liudas Dovydenas	1,00
TUKSTANTIS IR VIENA VASARA, Liudas Dovydenas	2,50
LORETA, Stasius Būdavas	1,80
ŠILKAI IR VILKAI, Runcė Dandierinas	1,00
NEGĖSTANTI ŠVIESA, Pranas Garšva	3,50
NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI, Jonas K. Karys	5,00
ALMA MATER, R. Spalis	5,00
TAMSIATERIA PRIES AUŠRĄ, Bronys Raila	5,00
CROSSES, V. Ramonas	4,00
RELIKVIJOS (poezija), Nerima Narutė	2,00
ART COLLECTION (išleido Tėvai Pranciškonai)	6,00
LITHUANIA (Albumas), V. Augustinas	5,00
VARDAN DIEVO (maldaiknygė vaikams) kun. St. Yla	1,00

Užsisakant knygas, čekį ar money order siųsti šiuo adresu: Dirva. 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103. Šį sąrašą prašome išsiskirti, nes tik retkarčiais, jį papildė, skelbsime Dirvoje.

Skaityk ir platink DIRVĄ

ALĖS RŪTOS

premijuotas romanas

KELIAS Į KAIRĘ

jau išsiuntinėtas knygų platintojams.

Romaną galima įsigyti Dirvoje ar užsisakyti paštu. K a i n a - 3 dol.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

PARAMA-

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Imp. 5-Star FRENCH COGNAC	5th	5.75
2. HENRY McKENNA Kentucky Bourbon ..	5th	4.98
3. GLENMORE VODKA	5th	2.98
4. Imp. French NAPOLEON Brandy	5th	3.35
5. COINTREAU Liqueur and Brandy	5th	4.75
6. LIEBFRAUMILCH Imp. German Wine ..	5th	.98
7. BORDEAUX Imp. French Wine	5th	.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Vaidas į Kuršių mares...

KLAIPĖDOS KRAŠTUI

Mums gerai žinomos priežastys, kodėl dabar pavergtoji tėvynė spauda nutyli daug svarbių Lietuvos praeities įvykių arba juos klasuoja perduodant jaunimui, žmėžia nepriklausomos Lietuvos laikotarpį ir visą mūsų tėvynės didingą praeitį.

Kai žmogus garbingo amžiaus sulaukęs mini sukaktį, kartais sakome, jog jis tik sau gyvena, jis be praeities, o apie kitą kalbam, kad tai žmogus su praeitimi, yra ko paminėti, jo nueitą gyvenimo kelią peržvelgti.

Panašiai galvojama ir apie tautas bei valstybes. Taigi ir apie mūsų tėvynę Lietuvą, turinčią garbingą ir ilgą praeitį, kurioje randame daug nepamirštamų istorinių įvykių, o taip gi turime ir kuo pasididžiuoti, iš praeities stiprybės pasisemti.

Šiomis dienomis daug kur paminėsime Klaipėdos krašto atvadavimą, giliai apgailestaudami, kad minime pirmą kartą po daugelio metų, jau be svarbiausio to įvykio gyvo liudininko, buvusio to istorinio žygio vado, prieš pusmetį iš gyvųjų tarpo pasitraukusio Jono Budrio, Lietuvos Generalinio Konsulo.

Kaip gi neminėti dienos, kuri buvo nepaprastai didinga ne tik Lietuvos valstybei, bet ir visai lietuvių tautai. Ta diena gerai žinoma ir Amerikos lietuviams, į kuriuos klaipėdiečiai tada kreipėsi pagalbos. Visa eilė Amerikos lietuvių vyrų aktyviai dalyvavo ir to krašto atvadavimo žygyuose, Amerikos lietuvių medžiaginė ir moralinė pagalba turėjo didelės reikšmės.

Anų dienų Mažoji Lietuva su Klaipėdos uostu ir šiandien mums gali būti tautiniu pavyzdžiu, nes daugiau, kaip 500 metų ta mūsų tautos šaka buvo atkirsta, bet, anot Lietuvos prezidento Antano Smetonos, -- ir atkirsta būdama ji nenužlūgo: vargų ir sielvarto laistoma, ji leido prisilgtosios sielos žiedus, skleidė negestas sėklas, lapus, rūpestingai saugodama protėvių palikimus. Nei Kryžievių ordinas, nei jo palikuonys neįstengė sunaikinti mūsų giminių dvasios. Išvartyta iš viešojo gyvenimo, iš viešųjų krašto įstaigų, ji giliai pasislėpė Mažosios Lietuvos valstiečių sieloje ir iš ten dainų bei pasakų aidu ta dvasia neapgaunama lakstė per visą šalį, skelbdama visai mūsų tautai, dar gyva tebesanti. Pasislėpė ir išliko gyva, o dvasiai nėra sienos sargyba apstatytos.

Tačiau ne vien visuomenės dvasia mito lietuvių atkirstojo šaka; ją gaivino ir tebeįgaivina taip pat kilnieji Mažosios Lietuvos vaikai, jos pačios išauklėti palaikė tautos gamtą.

Nemuno srove, Klaipėdos linkui, pakeliui į jūrą, senovės gintaro srity, ypač kursis Lietuvos gyvenimas; labiausiai tuo keliu eis viso krašto lobiai ir šviesa aplinkui sklės. (A. Smetona, 246 psl.).

-- Nors mūsų maža tauta, bet gali daug padaryti, nes iš praeities šalis divyrių, karžygių, poetų, dailininkų, rašytojų ir mokslo vyrų šalis. Paimkim mažąją Graikiją, kuri maža, bet laisva būdama į kaktas aukštybes iškėlė dailę, meną, kultūrą. Mes nors ir vergai gimėm, bet daug turim dvasios inteligentių, nes esam pašaukti didelės dvasios darbą dirbti, -- kalbėjo to Lietuvos triumfo iškilmėse Prezidentas ir kiti mūsų vadai.

Sausio 15 dieną nuo šio didžio istorinio įvykio suėjo 42 metai. Klaipėdos krašto atvadavimo iškilmėse tautos džiaugsmo žodžiai tapo įgyvendinti. Mažoji Lietuva kartu su Didžiąja Lietuva bendromis jėgomis tautą vedė politinės, kultūrinės ir ekonominės gerovės keliu.

Bet nacių 1938 metais vėl atplėšė Klaipėdos kraštą nuo Lietuvos. Šiandien tas kraštas, kaip ir visa Lietuva, yra Sovietų Rusijos okupuotas. Minėdami tą džiaugsmo dieną, kartu minime ir liūdėsio, nes Klaipėdos kraštas, kur "Prūsų atkakliai ginta, lietuvių ramiai gyventa, vokiečių per amžius marinta Mažoji Lietuva šiandien sovietų visiškai išnaikinta. Visas Užnemunės perdėm sovietų rusų bei kalnikų jėga prigrūstas, nepalikęs pirmųjų šio tipo Mažosios Lietuvos gyventojų, nei ant veislės, kaip klaipėdiečiai lietuvninkas pasakytų. Mažoji Lietuva dabar Mažoji Rusija", -- rašė 1962 m. Lietuvos Pažintis (3 nr.).

Mūsų išeivijoje yra daug likimo išblaškytų ir Mažosios Lietuvos dar auklėtų taurių vaikų, kurie, minėdami praeitį, iš jos kilnių vadų, kaip Kristijono Donelaičio, Vydo, Martyno Jankaus ir kitų stiprybę, žvelgė į ateitį, į tą pačių idealų sieks, kol Mažoji kartu su Didžiąja Lietuva vėl prisikels.

Emilija Čekienė

DAR KELI ŽODŽIAI APIE SALOMĖJĄ...

Prašau p. Railą atleisti, kad tik dabar dėkoju jam už taip elegantišką manęs apgynimą nuo visai mandagių ir nepagrįstų prel. Krupavičiaus puolimų joilgame ir nekonsekventiškame straipsnyje, kuriame jis stengiasi išbaikinti paklydusią Salę, kaip

jis sentimentalai vadina poetę Salomėją Nėrį. Tik iš B. Railos straipsnio sužinojau apie tą prelatą Nėries aplogiją.

Kažin kodėl prel. K. ir vėl iškėlė šitos tiek daug diskutuotos poetės vardą, ypač tuo metu, kada ir komunistai Lietuvoje jos

garbei minėjimus ruošia, keldami ją į padanges, kaip pavyzdinę bolševikę, nežinint prelatą nuomonės, kad "jos viena koja visados stovėjo katalikuose".

Prelatas nori įtikinti, kad S. Nėris nebuvo ir nenorėjo būti komuniste, tik kiti jėga į tą nemalonią istoriją ją įvėlė. Todėl prelatas labai ant manęs užsirištinio, kad aš savo straipsnyje žurnale "Motėris" iš 1960 metų pasmerkiau Nėrį už Tėvynės išdavimą. Prelatui buvę net koku skaityti tokius griežtus užpuolimus "tyrios ir nuoširdžios patriotės Salės".

Prelatas užmeta man, kad mano žinios "nieko neremtos, paviršutiniškos ir pykčio padiktuotos". Kad pykčio padiktuotos, tai tiesa. Rašydama savo straipsnį, visas be išimties žinias apie ją paėmiau iš "Literatūra ir Menas" IV tomo, išleisto Vilniuje 1959 m., kuris visas yra pašvęstas poetei Salomėjai Nėrei. Todėl dėl žinių netikslumo prelatas turėtų polemizuoti su to tomo autoriais, nes aš nuo savęs pridėjau tik išvadą, kokią padariau iš aprašytų faktų minėtoji knygoj.

Dar prelatas mane bara už tai, kad mano straipsnis buvo "pikčiausias ir kėčiausias apie S. Nėrį, lyg aš pati būčiau toks idealas ir į mano darželį nebūtų pagrindo mesti akmenėlio". Nežinojau, kad recenzuojant knygą ir rašant poetės biografiją reikia būti idealiam žmogui. To dar niekad neteko girdėti. Kaip dabar bus su prelatu darželiu?

Ką aš daryčiau, jei būčiau laike bolševikų okupacijos Lietuvoje? Klausia manęs prelatas. To pasakytį dabar negalėčiau, kaip manau ir pats prelatas nežino, ką jis darytų, jei pasilikytų su savo avelėm Lietuvoje. Bet jeigu aš elgčiausi kaip Nėris elgėsi, tai prelatas, kaip ir visi padorūs lietuviai, turėtų teisę mane pasmerkti. Daugiau buvo poečių Lietuvoje, bet nė viena nepasiegė taip kaip Nėris. Reiškia, galima buvo apsieiti be Stalinui poemos rašymo, nesidžiaugti, kad bolševikai okupavo Lietuvą: "Tokio pavasario Tėvynė šimtmečiais ilgėjosi!" rašė Nėris.

Br. Raila "Dirvoje" per eilę numerių kiekvieną prelatą neviasados logiškai mintį teisingai išaiškino ir atremė. O A. Rimvydas "Drauge" 1964. X. 10., atsiliepdamas į kontroversinį prel. K. raštą, ištraukė iš jo kvintesenciją ir sudarė išsamų konspektą, prie kurio būtų sunku dar ką nors pridėti. Manau, jis galėtų būti net pavyzdžiu, ypač jaunimui, kaip reikia reaguoti ir apskaituoti veiksmus ir žmones, kurie savo noru ar "pakurstyti masoniukų" prisideda prie savo Tėvynės išdavimo. A. Rimvydas tarp kitko, rašo: "Kai prisimenam heroiškas kovas ir mirtį mūsų Tėvynės laisvės bei jos garbės gynėjų, tai pasakojimai apie Salį patriotizimą ar neraiškia anų žygių nuvertinimą, jų pasiaukojimo suniekinimą?.. Šiandien, kada daugelio ašaros nenužiuvojus ir žaizdos neužgyjusios, kažin, ar verta sukubėti demonstruoti savo galestingumą ir baiginti tuos, kurie šiaip ar taip gerokai pasitaravo svetimiesiems pasiglemžiant Lietuvą".

Mums nesvarbu, ką S. Nėris nešiojo savo sieloj ar minty, svarbu, kaip ji elgėsi priešui okupavus kraštą ir ką ji tada rašė. O ji rašė kad: "Spalis (vieto) vasario 16 V.L.) ta mums laisvės dovana bus minimas mūsų žemėje Tėvynėje kaip komunizmo pergalės daina". Lietuvoj, anot Nėries, "mes buvome pažeminti, mariniai kalėjime, kada tenai (sovietuose V.L.) tikroji laisvė augo... Nebegrįš jau vargas ir skriauda Lietuvoje, nes bolševikas posto nepaliks!" džiaugiasi Nėris.

Prel. K. kartu su prof. Griunium aiškina, kad Nėries protas nebuvo pajėgus svarstymui ir analizei. Išeina, kad todėl ji nemokėjo atskirti Tėvynės meilės nuo priešo garbinimo. Patriotizmo jausmą turi ne tik mokslo žmogus, bet ir praščiokas, bemokslis. Tą įrodė mūsų knygnešiai, savanoriai, partizanai, kurių buvo daug ir bemokslų. Gražų patriotizmą pavyzdį davė ir S. Nėries motina, būdama be gimnazijos ir be universiteto mokslo. Lietuvos kaimo moteris, sužinojus, kad dukrė iš ateitininkės pavirto komuniste, rašė jai: "Salemutė, vaikeli, aš norėčiau, kad tu labiau kryptum į dešinę pusę, o ne į kairę. Dešiniuoju keliu eidama daugiau padėsi vargšams ir Dievui bus garbė, o kairiuoju keliu

ALT patalpose įvykusio laisvinimo veiksmų informacinės konferencijos prezidiumas. Sėdi iš kairės: LB valdybos pirm. J. Jasaitis, gen. konsulas Chicagoje dr. P. Daužvardis, VLIK pirm. V. Sidzikauskas, ALT pirm. L. Šimutis, gen. konsulas Toronte dr. Žmuidzinas ir ALT vicepirm. dr. P. Grigaitis. V. A. Račkauskas nuotrauka

VEIKSMŲ INFORMACINĖ KONFERENCIJOJ

Sausio mėn. 8-9 dienomis Chicagoje posėdžiavo politinių veiksmų vyriausio atstovai: Amerikos Lietuvių Tarybos, Centro valdybos, Vyriausios Lietuvos Išlaivinimo Komiteto valdybos, Tautos Fondo valdybos pirmininkas, JAV LB Centro valdybos pirmininkas, P. Daužvardis, Lietuvos Generalinis Konsulas Chicagoje ir Lietuvos Generalinis Konsulas Toronte -- Žmuidzinas.

Veiksmų suvažiavimo ir posėdžiavimo pagrindiniai tikslai: pasitarti ir sutarti principiniais Lietuvos laisvinimo reikalais ir išleisti bendrą komunikatą Lietuvos laisvinimo reikalui. Susitikti su visuomenės atstovais, spaudos žmonėmis ir juos informuoti apie esamą vidinę, tarpusavę veiksmų padėtį - susitarimą. Painformuoti visuomenės atstovus apie atliktus darbus ir dedamas pastangas Lietuvai laisvinti. O taip pat prašyti konkrečios finansinės ir moralinės paramos Lietuvos laisvinimo darbiui. Laikraštininkus pakviesti informuoti visuomenę daugiau ir gyviau apie veiksmų dirbamą Lietuvos laisvinimo darbą.

Kaip žinia, politinių Lietuvos laisvinimo veiksmų paruoštas bendras komunikatas Lietuvos laisvinimo reikalui jau yra išleistas ir pasiekęs išeivijos spaudą. Lietuvos laisvinimo veiksmų susitikimas su spaudos žmonėmis buvo iškilmingas.

L. Šimutis, ALT pirmininkas, paskelbė, kad susivienijusių veiksmų atstovų suvažiavimas pavyko gerai suorganizuoti. Pasitarimai buvo sėkmingi -- prieita bendrų nutarimų, susitarta dėl panaudojimo lėšų, skirtų L. laisvinimo reikalui, susitarta dėl pačios akcijos Lietuvos laisvinimo darbe. Buvo aptarti principiniai reikalai ir visur susitarta.

VLIK pirm. V. Sidzikauskas pasidžiaugė veiksmų vieningumu.

tik suklaidinsi kitus". Ar tai ne gražus, ne teisingi mylinčios kaimo motinos žodžiai, pareikšti paklydusiai inteligenti dukterei? Ji savo dukrą myli, bet mato jos paklydimą ir dėl jo kenčia, bet nepateisina jos. Turėdama dukterį komuniste, motina galėjo ramiai palikti Lietuvoje, dargi naudotis bolševikų privilegijuotu gyvenimu. Ji, kaip ir visi susipratę lietuviai, su liūdesiu ir pasibaisėjimu matė, kaip žiaurus priešas okupuoja Tėvynę. Opaklydusi dukrė džiaugėsi dėl bolševikų atėjimo: "Jūs lietuviai net nesapnavot ir nežinot, kokia šviesa mums aušta laimė," rašo Nėris, "bolševikų konstitucija mums kaip saulė šviečia... kiekvienas nori būti bolševiku!" Bet motina nenorėjo būti bolševike, kaip jos dukrė ir nenorėjo pasinaudoti bolševikų privilegijomis. Ji pasirinko sunkų tremties kelią ir su širdgėla apledo mylimą Tėvynę ir paklydusią dukterį.

Šitai 82 metų šviesiai ir protingai senutei su pagarba pabučiuočiau ranką už tokį patriotizmo pavyzdį.

Vincenta Lozoraitienė
Roma

Ilgesnėje savo kalboje pasakė: "Vieningumas sukurtas prie Atlanto, o sustiprintas prie Michigano krantų. Į 1965 metus įžengiamie vieningi, o taip pat ir lietuvių Bendruomenė yra su mumis drauge. Tai naujas tarpsnis išeivijoje. Kovojančios tautos gretos surikuotos. Mums svarbu turėti viltį ir pasitikėjimą ateitimi ir tą perduoti tautai".

V. Zalatorius užklausus, kokią yra veiksmų pozicija bendradarbiavimo reikalui su Lietuvos okupantu L. Šimutis atsakė: "Su Lietuvos okupantu joks bendradarbiavimas negalimas. Lietuva laukia išsivadavimo ir nori, kad išeivija būtų veikli ir vieninga". Į šį klausimą atsakė ir V. Sidzikauskas, principiniai pasisakydamas neigiamai ir paaiškinęs L. okupanto nusistatymą išeivių pilietybės reikalui. V. Sidzikauskas pasakymu, išeiviams, norintiems apilankyti Lietuvą, tenka sovietų įstaigų prašyti atleisti nuo turimos Sovietų Rusijos pilietybės ir prašyti pripažinti Lietuvos piliečiu. Veiksniai negali pasisakyti už pataikavimą okupantui.

J. Jasaitis, LB Centro Valdybos pirmininkas pasakė, kad Kovoje prieš okupantą svarbune tiek išryškinti okupanto ūkinis atsilikimas, kiek svarbu pabrėžti žiaurios vergijos faktą. Tautai reikia laisvės ir mes besąlyginiai turime jos siekti ir vieningai kovoti už Lietuvos laisvę.

Apie Vliko veiklą visuomenę informavo: L. Šimutis, prel. Balkūnas, J. Audėnas ir V. Sidzikauskas.

L. Šimutis pareiškė, kad Lietuvai vaduoti veiksniai apsijungę ir sutartinai veiks. Veiksnių tarpusavys susitarimas ir sutartinas veikimas yra atkirtis Lietuvos priešui.

L. Šimutis tolimesniame žodyje pasakė, jo yra viltingų faktų.

tų politiniame sektoriuje. Kunigo Brazio paskyrimas į vyskupus, Stašinsko pripažinimas konsulu New Yorke, Kanados vyriausybė konsulu pripažino Žmuidziną. St. Lozoraitis jr. Vatikano pripažintas kaip teisėtas, juridinis laisvos Lietuvos reprezentantas.

Tautos Fondo pirmininkas prel. J. Balkūnas pareiškė, kad Tautos Fondo uždavinys ne tik teikti pinigų, bet ir praktiškai rūpintis Lietuvos laisvės atgavimo reikalu. Tautos Fondas yra VLIKo iždas. To išdėdomis vedamos radijo programos -- Romos, Vatikano ir Madrido radijo stytose lietuviškos transliacijos vyksta kasdieną. Šių trijų radijo stočių išlaikymas metams kainuoja 30,000 dol. Prelatas pasiūlė suorganizuoti rėmėjų būrelius, kurie išrinktų pinigų iš nesidedančių į jokią lietuvišką veiklą.

Vliko generalinis sekretorius J. Audėnas pasakė, kad reikia visokeriopos ofenzyvos prieš tautos pavergėjus, ypač šiomet, Lietuvos laisvės sugriovimo 25-ųjų metų sukakties proga. Siūlė prašyti Popiežių paskelbti Lietuvos pavergimo dieną. Amerikos politikus atakuoti laiškais, telegramomis, rezoliucijomis, informuoti apie tautos pavergėjo daromą žalą tautai, jo vykdomą genocidą.

T. Blinstrubas pareiškė, kad Lietuvos 25 metų pavergimo sukakties proga reikia skelbti pasauliui okupanto vykdomą genocidą ir ryškinti lietuvių tautos pavergimo reikalą. T. Blinstrubas siūlė eiti į didžiuosius amerikiečių laikraščius ir išsiplurkti išstus dienraščių puslapius.

V. Šimkus pasisakė prieš ekskursantus, kurie vyksta aplankyti

(Nukelta į 4 psl.)

DIRVOS NOVELĖS KONKURSA

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašinraščio puslapių spaudai, praleidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinraščio puslapių. tačiau toleruojamos išimtys. atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščio įteikti data: 1965 metų kovo mėnesio 31 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant priedamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėsti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1965 m. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje, atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu arba jos siužetą rašyti dramą, poemą ar romaną.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudoti konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti ir ką rekomenduoti spausdinti.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS.

Mieli tautiečiai!

Dėkite savo sutaupas į — SCHUYLER SAVINGS and LOAN ASSOCIATION of Kearny, New Jersey. Tai vienintelė lietuvių taupymo ir skolinimo draugija New Jersey ir New Yorko valstijose

VEIKIA NUO 1924 METŲ.

Lengvomis sąlygomis duodamos paskolos (morgičiai) namams įsigyti ar taisyti. Įvairios taupymo sąskaitos. Už sutaupas dividendai išmokami kas 3 mėnesiai. Indeliai apdrausti ligi \$10,000 federalinės valdžios įstaigos.

Mandagus ir greitas patarnavimas anglų ir lietuvių kalbomis. Ši draugija lietuvių finansinius reikalus tvarko jau 41 metų. Per tą laiką draugijos kapitalas išaugo ligi \$5,000,000.00, o rezervai ligi \$200,000.00.

Darbo valandos: pirmadieniais — ketvirtadieniais nuo 9 iki 3 val. po pietų, penktadieniais nuo 9 val. iki 7 val. vak.

BANKO NAMAI:

24 Davis Ave., Kearney, N. J.
Telef.: WY 1-0001, WY 1-7260

Julius Paknis, Prezidentas

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Marquette Gift Parcels Service
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.
Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

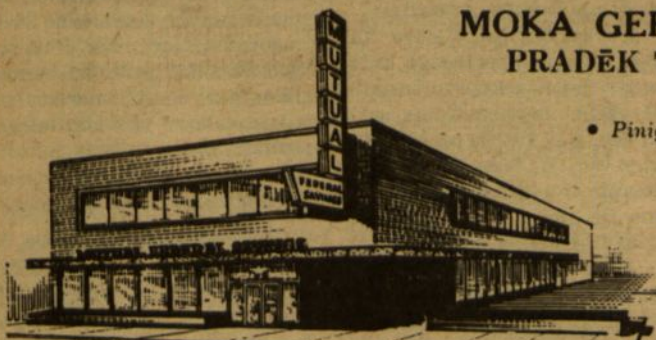
DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujamų prekių PAPIGINTOMIS KAINOMIS.

Akordeonai, siuvamos mašinos, skalbimo mašinos, automobiliai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov. Sąjungos sandėlių.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Dabartinis dividendas 4 1/2% išmokamas du kart per metus.

VEIKSNIŲ KONFERENCIJA

(Atkelta iš 3 psl.)

okup. Lietuvą. Kvietė budėti -- nepasiduoti Paleckio agentų viliojimams vykti į okup. Lietuvą ir prisidėti prie okupanto ruošiamos Lietuvos pavergimo sukakties šventės. Šimkus įspėjo, jog priėmimas okupanto kvietimo būtų niekas kitas, kaip tik kovojančių gretų išdavimas.

P. Grigaitis prašė Vilko Informacijos žmonės siųsti raštus aiškia rašysena paruoštus, nes dažnai prisistatoma informacija nepatenka į spaudą tik dėl netikslaus rankraščio. Kvietė visus aktyviai prisidėti prie Amerikos skelbiamos Pavergtų Tautų savaitės. Lietuvos laisvinimo veiksmų darbe pasisakė už diskusijas ir kritiką.

V. Sidzikauskas priminė, kad būdami vieningi, galime padaryti tai, ką tautinis principas iš mūsų reikalauja, -- Lietuvos laisvinimas ir tautinės gyvybės išlaikymas. Turime duoti suprasdami svetimiesiems, kad esame tauta, kultūriniai subrendusi būti laisva, nepriklausoma. Saviesiems tenka priminti, kad mūsų uždaviniai dar neišspręsti, -- dar reikia darbo ir lėšų. Subirus komunistiniam monolitizmui, naujiems vėjams pradėjus pūsti pasaulinėje plotmėje, atsirado daugiau galimybių Lietuvos laisvinimo reikale. Lietuvos okupantas visomis turimomis priemonėmis siekia indoktruoti ir palenkti lietuvių tautą į Rusiją. Pavergėjai siekia lietuvius naikinti visais atžvilgiais, tas aišku ir kultūros srityje. Mokslo akademija degraduota, -- ji turi teisę paruošti tik mokyklos mokytojus, norintieji specializuotis, siekti mokslo laipsnių, privalo vykti į Rusiją. Mūsų pareiga glaudinti gretas, stiprinti kovą prieš tautos pavergėją.

Ivykusi paroda N.Y., kur suplaukė tūkstančiai lietuvių, sudarė gyvastinę vaizdą ir atkreipė Washingtono dėmesį. Tai nau-

dinga mūsų laisvinimo darbu. Lietuvos laisvinimo reikalus yra susijęs su pasaulio ir Europos vykstančiais politiniais įvykiais: Afrikos tautų keliama laisvės klausimas, daugiau ar mažiau, liečia ir mūsų tautos laisvės klausimą. Vokietijos apsiungimas, o taip pat ir visos Europos apsiungimo reikalai drauge kelia ir Lietuvos reikalą, jos laisvės klausimą. Mes esame kvirtadalis savo tautos, mūsų veikla turi tautos į priešų veiklą.

V. Račkauskas paklausė, ką darysime su likusiu komunizmu Lietuvoje Rusijos imperijai sugriuvus?

-- Reikia tik grąžinti Lietuvai laisvę, o būdus ir formą nusistatysime -- atsakė V. Sidzikauskas.

(ži)

BALFO ŽINIOS

BALFO PAGALBA NORINTIEMS ATVYKTI Į JAV.

Be tiesioginės šalpos Balso Centras visais galimais būdais padėjo lietuviams atvykti į JAV. 1964 metais Balfas sudarė per 300 afidevity, su kuriais galėjo atvykti daugelis lietuvių į Ameriką.

Balso Centras vedė platų susirašinėjamą (retai pačias bylas) dėl Lietuvos atvykimo iš pavergtos tėvynės, Sibiro ir Lenkijos, Balfui talkinant iš ten į Ameriką atvyko keliasdešimt šeimų, kai kurių atvykimas buvo plačiai išreklamuotas spaudoje, tačiau Balso tauta dėl suprantamų priežasčių buvo nutylėta.

Visai viešai ir intensyviai Balfas padėjo lietuviams atvykti iš laisvų kraštų, kaip iš Vokietijos, Prancūzijos, Anglijos, Pietų Amerikos, net iš Kanados. Balso stalčiuose dar vistebėra per 300 imigracinių bylų, kurių vienas išsišprendžia, bet tuoj pat naujos atsiranda.

1964 metais Balso Centras atliko daug kitų darbų, kuriuos išvardinti užimtų gana daug vietos.

Balso problema yra ta, kad gavusieji Amerikos lietuvių (Balso) šalpą retai kada gali viešai už ją aukotojams padėkoti, nes dažnai jie yra ligoniniai, invalida, seneliai, beraščiai. Negali už gautus iš Amerikos lietuvių siuntinius padėkoti ir pavergtieji lietuviai. Jų vardu perduoda visiems nuoširdžią padėką Balso reikalų vedėjas kun. L. Jankus.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

The Story of Captive Lithuania. — Išleido Lietuvos Pasiuntinybė Washington, 1964. Tai atskiru leidiniu išleista atstovo J. Kajecko paskaita, 1964 m. balandžio mėn. skaityta Niagaros Universitete. Paskaitoje suglaustai paliečiama Lietuvos istorija, neprik-

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UŽRAŠAI ***

JOKIŲ STAIGMENŲ neišgirdom prezidento Johnsono kalboje apie "padėtį Sąjungoje". Daug išdailintų priešrinkminių bendrybių pakartojimų. Bet ir tarp jų yra laikas užsirašytina ir apmąstyti.

"Mūsų rūpestis ir dėmesys, užuojauta ir budėjimas siekia kiekvieną susitraukiančios planetos kampelį... Bet tai nėra tik mūsų rūpestis, o rūpestis visų laisvų žmonių. Mes nesiimsime, ir neturėtumėm imtis uždavinio, kuriame tik vieni amerikiečiai turėtų išspręsti visus sudraskyto ir keblumuose klumpstančio pasaulio konfliktus... Bet tenundžiunga tuo laisvės priešai. Mes, santaroje su kitomis tautomis, mes padėsime žmonėms ginti jų laisvę... Mūsų pirmutinis tikslas pasilieka mūsų pačių krašto saugumas ir gero vė... Mes esame pasirengę sugyventi su visais kaip geri kaimynai, bet mes negalim būti abejingi dėl veiksmų, kreipiamų pažeisti mūsų interesams, mūsų piliečiams ar mūsų institucijoms užsieniuose. Tautų bendruomenė reikalinga savitarpinės pagarbos. Mes ją teiksim, mes jos ir lauksim".

Prezidentas savo politikoje žadėjo sekti Andrew Jacksono pavyzdžiu, kurs yra pareiškęs: "Aš nesirengiu reikalauti nieko, kas nėra aiškiai teisu, ir nesirengiu nusileisti niekam, kas neteisu".

Bet ką tik iškėlęs tą sektiną pavyzdį, prezidentas pareiškė: "Su Sovietų Sąjunga mes siekiame taikingo susipratimo, kurs gali sumažinti pavojų laisvei". Ir pareiškė pageidavimą, kad būtų keičiamasi su Sovietų politinėmis televizijos programomis ir kad Sovietų valdovai dažniau atvyktų pasisvečiuoti Amerikoje. Nepareikalavo iš Sovietų vadų nieko, visiškai nieko, — net to, kas yra aiškiai teisu. Ir nutylėjo viską, kas aiškiai neteisu. Ar nutylėjimas nereikia pasidavimui?

"Rytų Europoje nerimstančios tautos pamažu ima reikšti savarankumą (identity, t. y., savo asmenybę)... tad rengiamės plėsti taikingą prekybą su tais kraštais ir Sovietų Sąjungą... Kiek ten to savarankumo kur besireikštų, bet Baltijai tai tikrai nieko apie tai negirdėti. Pabaltijo įjungimo į Sovietiją šio krašto vyriausybė tebenepripažįsta, bet taikingą prekybą plėsti rengiasi ir su Pabaltijai paglemžusia Sovietija. — nereikalaujant nieko ir nutylint viską?

Azijoje, prezidento nuomone, komunizmas rodo agresyvesnį veidą. Turbūt todėl, kad ten dar tik žiojasi į karnius, o Europoje jau virškina... O gal todėl, kad — irgi prezidento nuomone — Amerikos saugumas esąs labiau susijęs su taika Azijoje. Nes: "Dukart vienos kartos amžiuje turėjome kovoti prieš agresiją Tolimuosiuose Rytuose. Nekreipimas dėmesio į agresiją tik padidintų ilgo karo pavojų".

Nors imk ir primink, kad dviem atvejais buvo kovojama prieš agresiją ne tik Tolimuosiuose Rytuose, bet ir Europoje. Ir kad abiem atvejais ten ir ten agresoriai buvo visai kiti, ir kad jie buvo nugalėti, o jų įpėdiniai dabar jau Amerikos sąjungininkai. Prieš dabartinius agresorius Amerika kovojo tik kartą, Korėjoje, ir tai tos kovos nebaigė, ar — tiksliau — prieš Kinijos komunistų pajėgas (tas rodančias agresyvesnįjį veidą) susilaikė nuo kovos. O Europoje prieš Rusijos komunistų agresiją Amerika iš viso niekad nekovojo. Šių agresorių įvykdytą agresiją prezidentas nutylėjo, ją ignoruoja, agresijos kalbininkus kviečia į svečius. Žada plėsti su jais taikingą prekybą, čia pat įspėdamas, kad "To ignore aggression would only increase the danger of a long war"...

laikotarpis ir padėtis komunistinėje okupacijoje.

Greita pagalba

NENUSIMINK, gausi pagalbą. Vaistai, kurie buvo ilgai laukiami, nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo, jau yra...

Tuoju siųsk šį skelbimą ir savo vardą su antraštu; atsiųsime vaistų išbandymui.

Royal Products

North Sta., P. O. Box 9112
Newark 4, New Jersey
(7-10)

Vincas Ramonas

LINO ŽIEDAI

Iš novelių rinkinio Dailininkas Rauba

(1)

Buvo vasara, buvo žemė sultinga ir vėjas pilnas gėlių dulkelių -- auksinių, kvepiančių, apvaisinančių. Žydėjo aguonos laukinės ir vosilkos mėlynos, ir linai žydėjo.

Šitokią dieną ji visa buvo kaip pavietė mergaitė. Tiesiog kaip išsirusi saule. Ir juodi plaukai sutaršyti vėjo. Jis jai patiko šiandien, kažkodėl. Po nemigos nakties. Tos tvirtos rankos, ta krūtinė ir plaukai tie juodi, išsiskleidę ant kaktos.

Net senas tėvas supykto:

-- Tai neiškenčia! Tai užėjo! Tik rugius išbraidžios...

Su klevo grėbliu ant peties ji ėjo pro žydinčius linus. Ant blakstienų mažiškai kvepiančios rasos lašeliai. Ir akys primerktos po nemigos nakties. Po nemigos, nes visą naktį kvepėjo klysnai. Visą mėnesienos naktį lojo kaimo šunys. Toli toli žaibavo ir buvo baltiniai šilta klėty po patalais.

Nes vasara, nes daug sulčių, nes viskas žydi ir dega.

Pievoj, ties beržu, ji pamatė savo berną. Jis plovė šieną išsivilkęs, ir buvo marškinių rankovės atraitotos, ir prasagta krūtinė įdegusi saule. Ir juodi plaukai sutaršyti vėjo. Jis jai patiko šiandien, kažkodėl. Po nemigos nakties. Tos tvirtos rankos, ta krūtinė ir plaukai tie juodi, išsiskleidę ant kaktos.

-- Padėk, Dieve, Na, ar jau daug priskabei smilgų?

-- Dėkui, Užtektų mudviem pasikloti.

Bernas pamaži pasirėmė ant dalgio ir permetė ją akimis nuo galvos iki kojų. Ypač ilgai jis žiūrėjo į jos blizkaitę.

Berno žvilgsnis ir žodžiai keistai paerzino ją. Lyg kas būtų pakutenęs tą duobelę žemiau kaklo. Ji kažkaip keistai šyptelėjo, pa-

žiūrėjo jam į akis, ir, lyg gindamosi ko, bėrė jam tiesiog į veidą pilną sauja linų žiedų. Tiesiog į plaukus. Tiesiog į tas akis, taip atkakliai karštai žiūrėdama. Tamsiai žalias, Meilias.

Net jis užsimerkė. Ir pirmas įspūdis buvo, kada jis pramerkė akis, jog tuoj jms ir plūš josios blizkaitė. Tokia plona ji buvo ir tokia ankšta.

O ji pamaži, šypsodama, pasisuko ir nuėjo tolyn. Aguona laukinė degė josios plaukus.

Ji prisėmė pievoj šliures. Sustojusi išliejo vandenį ir atsigręžė: -- Šliurės! Būta šliurių. Per mažos, išnešiotos... Kad geras būtų, padarytum naujas, -- erzino ji pirmąsį akis. -- O dabar -- guli aparypete nuo liepa ir dauknoja vis tų pačių sako "Ginsim mudu šėmus jaučius į žalią girėlę". I, tu, su savo jaučiais!

Jis vis dar rymojo ant dalgio. Dalgiakotis pamaži smego vis gilyn ir gilyn į pievą.

-- Na, plauk gi! Ko išsižiojai?

Tarsi pabudintas jis pradėjo pamaži skambinti dalgį. Vis žiūrėdamas į ją. Staiga jis krūptelėjo, metė dalį ant pievos ir sukandęs dantis susiėmė dešinės rankos pirštą.

-- Išpievov?

Jis tyli. Atsargiai šiuosto žole kraują.

Ji priėjo, pažiūrėjo į jo kraują, į akis ir lyg išsigandusi nusi-gręžė. Staiga ji atplėšė savo plonų marškinių kraštelių nuo krūtinės ir vėl atsigręžė.

-- Ką tu darai?

-- Duok, -- atsakė ji uždusdama.

Ji paėmė jo ranką, staiga pridėjo ją prie lūpų ir iščiulpė bėgančią kraują. Ir žiūrėjo jam į veidą kažkokiom apsvaigusiom akim. Pasikui greit, drebančiom rankom, aprišo jo žaizdą, atstūmė tą ranką į šalį ir neatsigrėždama nuėjo.

Bernas, palydėdamas ją akimis, paėmė nuo pievos dalgį ir pradėjo piau su kažkokiu įnirsimu. Jis plovė ir kupstus ir akmenis. Ir sunkėsi raudonas kraujas pro josios marškinių audeką ant klevo dalgiakočio.

Apypietė jis tašė skiedryne šliurėm padus, iš gluosnio. Labai lengvus. Labai gražiom šliurėm. Jis norėjo padaryt šliures tokias

gražias, tokias gražias...

Pamatęs ją einant į klėtį, jis padėjo kivrį ant skiedrų ir paklausė:

-- Ar bus geri?

-- Kas -- geri?

-- Padai šliurėm, Galėtum pasimieruot.

Ji valandėlę pastovėjo, tarsi abejojama. Paskui priėjo ir, nė žodžio nesakiusi, uždėjo koją ant naujo pado. Jis paėmė josios koją ir niekaip negalėjo ją kaip reikiant pastatyti. Jo rankos drebo. Ir tas kojų baltumas, ir apvalumas, ir ta šiluma...

-- Na, lyg dar tu mokėsi pamieruoti! Ir per dideli tie padai... -- Ji buvo nepatenkinta.

-- Tai, vadinasi, aš nemokėsiu padaryti net šliurių? Pirmą kartą girdžiu! -- Padėjęs padus ant kulbės, jis perkirto juos dviem kirvio smūgiais pusiau, metė viską žemėn ir greitai nuėjo per kiemą.

Jis griuvo po liepa į tankią žolę ir žiūrėjo kažkur aukštyn, į žalius lapus, į mėlyną dangų. O liepa taip pošė, taip žaliai, taip mėlynai, taip galas žino kaip. Net kažkaip gaila, net piktas. Taip net gerai, kad skauda kažką krūtinę.

O naktį buvo be galo tvanku. Prakaitavo rankos, buvo karšta kojom. Neseniai suvežtam šiene. Zirzė mieguistai uodai ir nedavė užmigti.

Lauke, žolėje buvo daug rasos. Daugtylos vasarinės. Ir liepų žiedai mėnesienoj kvepėjo. Kvepėjo klysnais visas sodas ties klėties langu.

Toli, šiaurėj buvo rausva.

Ir buvo kažkokia pagunda. Tam vasaros tvankume, ir kažkoks traukimas -- prie klėties lango. Ir tas takelis į klėtį buvo tiesiog jau per daug matomas šitą naktį. Per daug jau kankinantis. Kaip pagunda.

Ir, ilgai žiūrėjęs pro plyšį, jis atsikelia. Per daug tvanku. Vis tiek neužmigs. Jis išėina į kiemą, ir nuo karščio išbrinkusias rankas kutena nakties vėsumas. Jis paėina takeliu į klėtį, sustojęs mąsto, paklibina sodo tvorą, lyg norėdamas ją sugriaut.

Išsilaęs iš klumplių, jis atsargiai priėjo prie klėties ir pabėdė į langą.

(Bus daugiau)

Detroitė rūpinasi priešmokykliniu auklėjimu

Mokslinės pedagogikos ir metodikos trys didieji grindėjai Pestalozzi, Herbart ir Froebel buvo vieni iš pirmųjų naujosios pedagogikos žmonių. Jie visi trys padarė vieną iš didžiausių reformų mokykloje, kuri ypač buvo ryški jau 18 a. pabaigoje ir 19 a. pradžioje. Pestalozzi savo sisteminę pedagogiką atremia į pačią žmogaus prigimtį, į jos galių dar-
naus išsiskleidimo idealą, Herbart pedagogiką grindžia etika ir psichologija ir mokymą palenkia auklėjimui, nes, jo nuomone, mokymas kuria minčių pasaulį, o auklėjimas charakterį. Gi Froebel, būdamas Pestalozzi mokinys ir pagautas jo aiškinimų, jog mokyklos ir gyvenimo reformą reikia pradėti nuo šeimos, mokyklos valstybės ir bažnyčios, įkurė pirmą vaikų darželį (1840) duodamas pradžią priešmokyklinio ugdymo sąjūdžiui.

M. Montessori (1870-1952) net

keturiasdešimt savo amžiaus metų paaugojo mokslo studijoms ir tyrinėjimams, kad pagaliau su-rastų žmonijos atgimimo šaltinį. Ilga pedagogikos ir psichologijos studija ir gyvenimo patirtis ją įti-
kino, kad visų negerovių pradžia yra užmirštas pasaulio pilietis -- mažas vaikas. Ji buvo įsiti-
kinusi, kad tik per vaiką teįma-
nomas žmonijos atgimimas, tai-
kus tautų sugyvenimas ir kūrybi-
nis lenktyniavimas. Būdama dar
ir medicinos daktarė, savo meto-
dą pagrindė psichofiziniu dėsniu.
Taigi dorovinės ir tautinės verty-
bės tvirtesnės tos, kurios išauga
iš psichofizinių asmenybės šak-
nų. Visa, kas yra ugdoma tik iš
viršaus, yra laikinas ir silpnas
charakterio bruožas. M. Monte-
ssori pedagogiką įstatė į mokslie-
nes vėžes, kurios sistema gali
naudotis visos tautos, nes pagrinda-
niniai vaiko dvasios bruožai yra
bendri ir atremti į prigimtinių žmo-

gaus plėtros vyksmą.

Daug kas mano, kad Froebel ir Montessori metodai nedaug kuo skiriasi ir mėgina juos sutapatinti. Aišku, abiem pripažintinas geniališkas ir nei vienas nei kitas užsitarautos garbės ne-nustoja, tik Montessori savo siste-
ma yra artesnė mūsų laikams ir
savo metodą pagrindė pagal laiko
dvasią, mokslo pažangą bei moks-
lišką vaiko plėtros kelių pažini-
mą. Dar ir dabar negalime Monte-
ssori metodo laikyti pasenusiu ar
atgyvenusiu, nes jis tebeata-
tinka kiekvienos besiplėtojančios
asmenybės poreikius.

Mes lietuviai daug kalbame ir rašome apie lietuviybės išlaikymą, tačiau prabėgomis užsime-
name apie mūsų mažuosius. Lai-
kas jau suprasti, kad laiku ne-
įdiegti tautiniai jausmai, vėliau
bus tartum nereikalingas priedas
prie asmenybės. Mūsų pareiga
sudaryti palankias sąlygas, kad
mažieji augtų ir stiprėtų sveiko-
je aplinkumoje, kurioje jie patys
veikliai prisidėtų prie lietuviybės
išlaikymo. Tik tada turėsime tau-
tiškai susipratusį prieauglį, jeigu
kūdikystėje ir vaikystėje mūsų
atžalynui būsime paruošę tautiš-
kai ir psichologiškai derlingą po-
dirvį. Tada nereiks veltui steng-
tis žodžiais ir filosofavimais nu-
tautėjimą sulaikyti, nes įsisavin-
ta tėvų kalba, papročiai ir sava
kultūra vaikui paliks visą gyvenim-
ą jo neatskiriama asmenybės
dalimi.

Žinodami, kad dabartinės sąly-
gos daugeliui nėra palankios,
stengiamės suorganizuoti tam
stiprią apsaugą, ketindami kitus
mokslo metus pradėti su vaikų
darželiu prie L.B. Detroito Lit.
Šeštad. mokyklos. Bendruomenės
valdyba žinodama, kad mūsų ko-
lonijoj priešmokyklinis auklėjimas
daug padėtų gajiesiam lietu-
viškumui, pasikvietė D. Petruty-
tę iš Chicago, žinomą tos rū-
šies specialistę ir nuoširdžią bei
patyrusią pedagogę. Taigi, ši
šeštadienį sausio 23 d. 7 val. vak.
Lietuvių Namuose D. Petrutyte

UŽPREMERUOKITE
DIRVĄ
SAVO BICIULIAMS

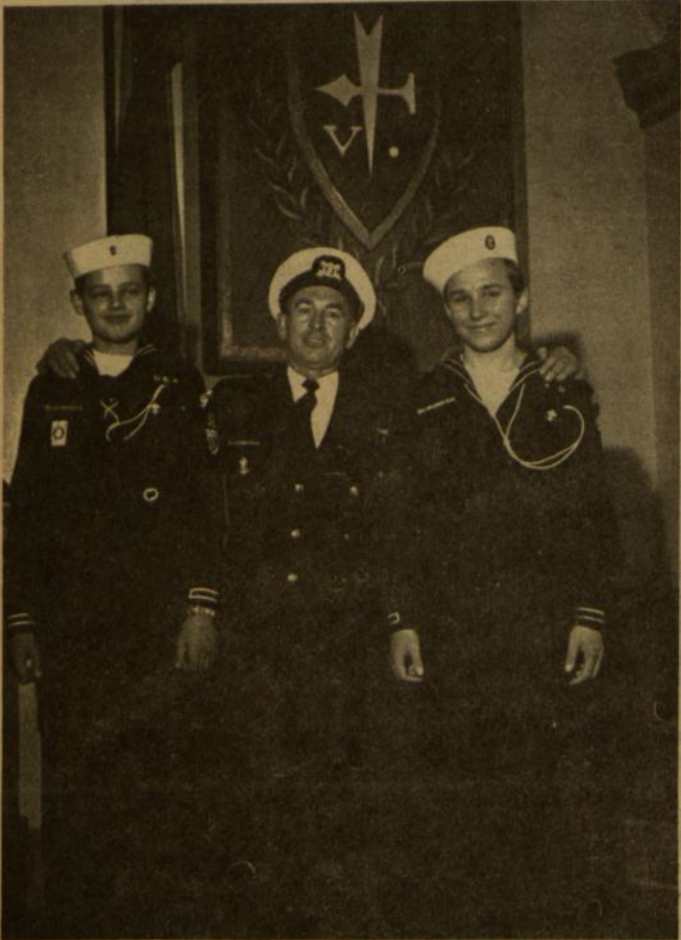
DIDŽIULIS
PASIRINKIMAS
prekių ir kainų

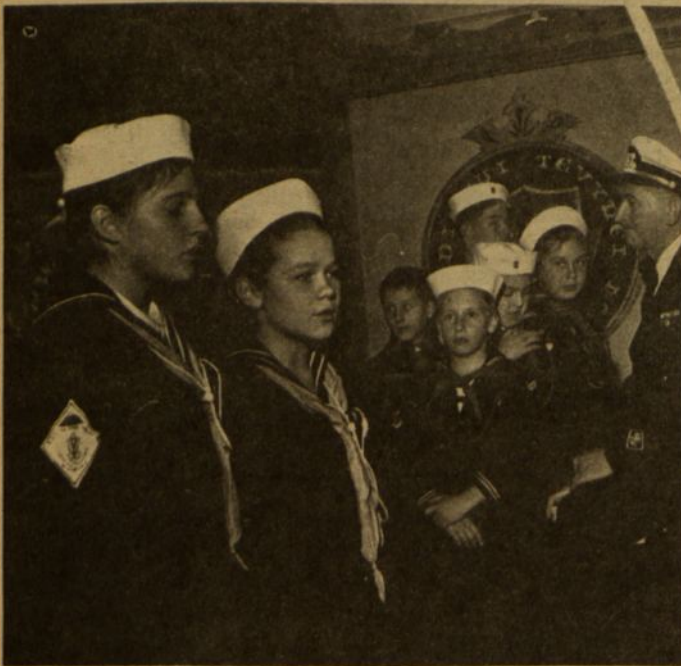
LANGAI ir DURYS

Antrieji žieminiai langai ir durys iš STAINLESS STEEL (8 rūšių), ALUMINIJAUS, NYLONO STOGELIAI ir kiti įvairaus metalo ir stiklo gaminiai.

KOSTAS BUTKUS
Tel. LU 5-6291
Chicago

Veiklus Bostono jūrų skautų vadovas M. Manomaitis su Naručio laivo skautais Algiju Senuta ir Rimu Gaveliu, pasižymėjusiais uniformų tvarkingumu. B. Kerbelienės nuotrauka

Dvi Kristinos, Kriaučiūnaitė ir Jančauskaitė, Bostono jūrų skautės, dainuoja sueigoje. B. Kerbelienės nuotrauka

Prie Niagaros ...

Vyt. Maželio nuotrauka

Lietuvių Fondo tarybos ir valdybos nariai bendrame posėdyje. Sėdi iš kairės: Lietuvių Fondo valdybos finansų sekretorius Stasys Rauckinas, valdybos pirmininkas Teodoras Blinstrubas, tarybos pirmininkas dr. Antanas Razma, tarybos vicepirmininkas dr. Gediminas Balukas, tarybos sekretorius Antanas Reklaitis. Stovi: valdybos vicepirmininkas Antanas Šantaras, valdybos sekretorius Bronius Liškus, valdybos narys informacijos reikalams Jonas Vaičiūnas ir valdybos išžidininkas dr. Vladas Šimaitis. V. A. Račkausko nuotrauka

skaitys paskaitą tema "Priešmokyklinio auklėjimo reikšmė lietuviybės išlaikyme ir asmenybės formavime". Taip pat bus rodomi filmai iš priešmokyklinio auklėjimo gyvenimo ir metodai, kurie mažą vaiką skatina siekti, veikti ir kurti. Tėvai, mokytojai, visuomenininkai ir plati visuomenė kviečiami dalyvauti.

St. Slizys

BALFO ŽINIOS

Balfo 76 sk. metinis narių susirinkimas šaukiamas sekmadienį, 1965 sausio 24 d., 12 val. Lietuvių Namuose, Dienotvarkėje naujos valdybos bei revizijos komisijos rinkimai ir einamieji reikalai. Visi nariai ir rėmėjai kviečiami susirinkime dalyvauti.

Susirinkimas bus teisėtas nežiūrint dalyvių skaičiaus.

RINKLIAVA

1964 m. rinkliavos proga dar gauta 30 dol. aukų. Iš viso surinkta 3,275.57 dol iš 601 aukotojo. Talkininkavo 58 rinkėjai. Nario mokesčio surinkta 450 dol.

Valdyba

KAS BUVO? KAIP BUVO? DĖL KO BUVO?

Šiais požiūriais Aleksandras Merkelis Antano Smetonos monografijoje gvildena Lietuvos laisvės apyaušrio ir nepriklausomybės laikotarpio įvykius ir jų fone vaizduoja pirmąjį ir paskutinį jos prezidentą.

● MONUMENTALUS VEIKALAS

Monografija apima 786 psl. didelio (6x9 colių) formato. Iš to skaičiaus 32 psl. iliustracijų. Irišta kietais viršais, su iliustruotu aplanku.

Leidėjas davė puošnią išorę. Apipavidalinimu neužsileidžia geriausiems leidiniams.

O autorius, greta visų kitų vertingų bruožų, suteikė veikalui puikų stilių, kuris žavi sklandumu, grakštumu, lankstumu. Dažnai pasitaiko dialogų, kurie teikia tekstui gyvumo ir betarpiškumo.

● LIETUVOS MONOGRAFIJA

Biografijai tikrąja to žodžio prasme skiriamas pirmasis veikalo skyrius, o toliau dėstoma A. Smetonos visuomeninė, kultūrinė ir politinė veikla, kuriose jis kuo plačiausiai reiškėsi per ištisas keturias dešimtis metų (1904-1940). Autoriaus prasitarimu, dėl šio pobūdžio pati didžioji veikalo dalis tiktų vadinti Lietuvos monografija.

● GAUSI DOKUMENTACIJA

Dėl vaizdo ryškumo daug dokumentų cituojama ištisai. Įvykiai aprašomi visu platumu ir komentuojami autoriui būdingu įžvalgumu ir objektyvumu. Savo teigimus autorius remia šaltiniais, iš kurių yra pateiktas daugiau kaip tūkstantį citatų. Veikale trumpiau ar plačiau minima per 1200 kitų asmenų, vienaip ar kitaip susijusių su A. Smetonos veikla.

● LEMTINGI ĮVYKIAI

Paskutiniuose dviejuose skyriuose aprašomi Lietuvai lemtingi įvykiai — Lenkijos, Vokietijos ir Sovietų Sąjungos ultimatumai ir okupacija. Šiam laiko atžvilgiu trumpam tarpui autorius skiria apie trečdalį veikalo dėl padarinių fatališkumo Lietuvos valstybei.

Patys tuos įvykius išgyvenę sieji atsimename juos bendrais bruožais. O monografija įgalins susipažinti su daugel detalių, kurių ne visos buvo žinomos visuomenei anomis kritiškais dienomis.

— IŠKIRPKIT IR SIŪSKIT KUPONĄ ŠIANDIEN —

MR. K. POCIUS, 3908 FIR STREET, EAST CHICAGO, IND. 46313

Taip, prašom atsiųsti man Aleksandro Merkelio Antano Smetonos monografijos egz., skaitant po \$12.50. Pridedu \$..... sumos čekį perlaidą.

Mr. _____
Mrs. _____
Street _____
City _____ State _____
Zip Code.....

(Visą adresą rašyti didžiosiomis)

Žiema Lietuvoje

"ČIČINSKAS" CHICAGOS SCENOJE

ANTANAS NAKAS

Sausio mėn., 17 d. Chicagoje Marijos aukš. mokyklos salėje įvyko "Dainavos" ansamblio koncertas, kurio pirmojoje dalyje buvo padainuota keletas choro dainų su solistais J. Vazneliu ir D. Stankaityte. Be to 3 solo dainas atskirai atliko D. Stankaitytė. Tai buvo pirmas "Dainavos" ansamblio koncertas be muziko Stepo Sodeikos, kurio vardas neatkiriama siejasi su ilgamete ansamblio veikla. Kiek daug Stepas padėjo širdies, darbo ir pastangų, kad ansamblis išaugtų į pirmaujančius mūsų ansamblių vienetus! Vienas lapas užvers-tas. Gyvenimas rieda savo vaga pirmyn. Žydinčiame pavasary padėsime ant Stepo kapo gėlių puokštelę. Jam to užteks. Gal kas Kalifornijos padangėje prisimins jo draugą aktorį Gasparą Veličką, su kuriuo Stepas tiek daug sie-lojosi ansamblio likimu.

Stepo vietoje stojo dirbti du nauji pasižventėliai, talentingi muzikai -- Petras Armonas ir Algis Šimkus. Naujas dirigentas Armonas, padiriguodamas keletą dainų, išspaudė viską, ką prie šių aplinkybių galima padaryti

su ansambliu. Jo pirmas debiutas Chicagoje parodė, kad jis puikiai sugeba chorui vadovauti ir supranta choro vadovavimo techniką. Tačiau tai nereiškia,

kad jo diriguojamos dainos praskambėjo tobulai ir gerai, taip kaip pats dirigentas norėtų jas užgirsti.

Dabartiniu metu ansambliui trūksta geresnių balsų. Chora reikėtų sustiprinti geresniais sopranais, o ypač alta, tenorais ir bosais.

Pirmoji koncerto dalis buvo

Be žodžių...

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

Įvairūs žmonės renkasi ugnimi darytą skonį

Kas taip išpopuliarino Stroh's? Tai jo skonis... skirtingas skonis, kuriuo nuraminatė troškulį. Nesvarbu, ar esate įtakingas studentų bendrabutyje, vadovaujantis baliui, ar šiaip vienas iš smaguriautojų, jūs liekate patenkintas ugnimi darytu skoniu. Tat ragaukite Stroh's!

Stroh's
AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

įdomiausia. Čičinsko baladė praskambėjo mažiau įtikinančiai. Muzikos literatūroje muzikinė baladė apibūdinama kaip lyrinio pasakojimo pobūdžio muzikos kūrinys, kurio turinys pagrįstas liaudies padavimais, fantastiškais motyvais.

Algis Šimkus talentingas muzikas. Mažesnės formos sukomponuoti kompozicijas jam sekasi geriau. "Čičinsko" baladė trūksta didesnio polėkio, fantazijos, dramatiškumo ir mistikos. Baladės muzika buvo pajvairinta solistų -- D. Stankaitytės ir J. Vaznelio dainavimu, aktorės Vitulienės įtaromis ir styginių kvarteto, susidedančio iš Matiuo, Paukščio, Strolio (senioro), Armono ir priedų fortepijono palydos, kurią atliko Vl. Jakubėnas.

Neteko matyti baladės partitūros, tačiau besiklausant pirmą kartą girdėjosi savotiškas kontrastas tarp styginių kvarteto harmonijos ir choro partijos. Choro partija parašyta paprasčiau, o kvarteto harmonija sudėtingesnė. Imant atskirai, kvarteto muzika vietomis labai įdomi, tačiau, nežinint, kad jo sąsate buvo geri muzikai, meniškai baladės visumai pakelti kvartetas ne daug ką prisidėjo. Kvarteto skambėsįs, chorui dalyvaujant buvo skystokas. Pati choro partija vietomis nuobodoka, tik labai gerai praskambėjo baladės finalas. Jei baladė būtų daugiau tokių vietų, tai turėtų gerą A. Šimkaus muzikalinį kūrinių.

Dailininko Petravičiaus dekoracijos ir Rūko sceninis baladės apipavidalinimas buvo geras.

S. Gasiūnas kartais moka geriau pažaisti šviesos efektais, negu jis dabar padarė su savo padėjėjais Izokaičiu ir Viržintu.

ALT NUTARIMAI

Sausio mėn., 10 dieną įvykęs Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando Skyriaus visuotinis susirinkimas, tarp eilės kitų aktualijų, svarstė ir lankymosi Lietuvoje klausimą, kurio atžvilgiu priėjo šitokios išvados:

Sovietų Sąjungos diktatūrinė vyriausybė, pasinaudodama jai palankia tarptautinės politikos konjunktūra, pastaruoju metu neišpasakytą energiją griebiasi atmaujinti taikingo sugyvenimo su Vakarais vąj tikslu be karo jiems primesti komunistinį jungą. Tuo principu vadovaudamasi, ji atnaujino kultūrinio bendradarbiavimo akciją ir prieš lietuviškąją išeiviją, kviesdama jos atstovus lankytis pavergtoje Lietuvoje. Ji pirmą pirmiausia yra nukreipta į mokslininkus, menininkus, artistus, muzikus, sportininkus, rašytojus ir visuomenininkus. Jie visi yra viliojami atsilankyti Lietuvoje ateinančio birželio mėnesį įvykstančiame Lietuvos prijungimo prie Sovietų Sąjungos 25 metų sukakties minėjime, laisvojo pasaulio lietuvių žinomame kruviniojo birželio sukakties vardu.

Kadangi laisvajame pasaulyje gyveną lietuviai iki šiol dar tebegali be asmeninės rizikos atmesti tą maskolių kvietimą (tuo tarpu kai Lietuvoje gyveną aukščiau suminėti sričių atstovai, nerizikuodami savo gyvybe nuo tokios raudonojo rojaus kultūrinės misijos atsisakyti negali), Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando Skyrius kreipia visų kviečiamųjų ir kviesimųjų Lietuvoje atsilankyti asmenų ir organizacijų bei junginių dėmesį į tai, kad to raudonojo kvietimo priėmimas yra tolygus maskolių - bolševikų Lietuvoje įvykdyto ir tebevykdomo smurto pripažinimui ir mūsų visų motinos Lietuvos išniekinimo užgyrimui.

Užtat Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando Skyrius ragina visus atsisakyti nuo lankymosi Lietuvoje 1965 metų vasarą įvykstančiame 25 metų Lietuvos pavergimo minėjime ir tuo viešai pademonstruoti lietuviškosios išeivijos ištikimybę lietuviškos (ne maskoliškos) Lietuvos laisvės idealui.

Visuotinio susirinkimo įgaliota, Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando Skyriaus Valdyba

Algimantas Pautienis, pirm. Julius Smetona, vicepirm.

* DU SOV. S-GOS ŠNIPAI tylo-mis buvo išlydėti iš Anglijos, kad nesugadintų nuotikos ruošiantis Kosyginio vizitui Londone.

Antrojo Kaimo antra viešnagė Clevelande

Putnamo Senelių Namų Statybai Remti Komitetas Clevelande at-siekė savo tikslą -- į sausio 16 d. šv. Jurgio parapijos salėje su-ruoštą parengimą atvyko gausiai svečių, kartu paliekant auką kil-niam reikalui.

Vakaro programai išpildyti bu-vo atkviesta Antro Kaimo satyri-nio teatro trupė iš Chicago. Iš 20 skirtingų šikcų ir gyvenimiš-kų epizodų, ilgesnių ir trumpes-nių vaizdelių, keli jų pasižymė-jo taikliu turiniu ir gyva vaidy-ba, parodančia, kad tikrai "juo-kingi esame ne mes, juokingas yra gyvenimas". Bet gyvenimo turinį vistiek sudarome mes, ar scenoje vaidindami, ar atlikdami savo vaidmenis gyvenime. Ir save pamatę, kad ir šaržuotame pavi-dale, nesusilaikėme nuo sveiko juoko.

Antro Kaimo kolektyvas, dra-giai ir atvirai žvelgdamas į lie-tuviškojo gyvenimo žmoniškąsias silpnības, be abejo, iššaukia ir reakciją toje visuomenės dalyje, kurioje humoras, šaržas ir tikro-vės veidrodys sunkiau suvirkši-nami. Nenuostabu, kad toji "opo-zicija" atvirai satyrui kaip tik ir sudaro pagrindą temoms Antro Kaimo repertuarui. Tiek "finan-sininkas", tiek "lietuviško susi-rinkimo" dalyviai nereikalingi įvilkti į teatrališką butaforiją. Tai gyvenimiški vaizdai, kurie ir be dirbtinių pastangų sukelia publikoje sveiką juoką stebint gy-venimiškąsias mūsų pačių silp-nybes.

Programoje įrašytos "Cleve-lando įvairenybės", gaila, nebuvo originalios Clevelandui. Tai tik pakeistos vietovės ir veikėjų pa-vardės, tinka kiekviename mies-te. Bene geriau būtų palikti fik-tyvius veikėjus, tuos pačius bet kurioje vietovėje teatrui lankan-tis, tuo būdu išvengiant aktorių apsunkinimo vis naujomis pavar-dėmis ar pavadinimais. Svarbu tema ir turinys, jei jau nieko vie-tovės originalaus nesurandama.

Ramunė Jurkūnaitė, Regina Stravinskaitė, Kazys Almėnas, Romas Aninkevičius, Leonas Ba-rauskas, Romas Stakauskas, Be-nius Urbonas ir Rimas Vėžys -- visi įsigyvenę į savo vaidmenis, scenoje jaučiasi laisvai ir jų pa-sirinktame žanre tipiškai.

Publikai, nesibijančiai pažvel-gti į mūsų gyvenimą iš linksmo-sios ir atvirosios pusės, tai gai-vi sceninė atmaina. Svečiams, rengėjams ir jų talkininkams pri-klauso padėka už nuotaikingą va-karą.

• Laivų ir žuvininkystės parodoj, kuri įvyks Clevelande nuo sausio 29 iki va-sario 7 d. Public Hall pa-talpose, bus išstatyta virš 400 įvairių laivelių ir kt. žūklavimo pavyzdžių.

Nuotraukoje Miss Ohio, Diane Courtright, iš Co-lumbus, prie vieno parodos eksponato.

PELNYKITE DIVIDENDUS KETVIRČIAIS

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

TAIP... PAS MUS JŲS TURITE PASIRINKIMĄ ĮVAI-RIŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ ATITINKANČIŲ JŲSŲ REIKALAVIMAMS...

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

DIVIDENDAI ISSIUNCIAMI PASTU KETVIRČIAIS
INVESTMENT SĄSKAITOMS

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juczas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

KREIPIAMĖS Į CLEVELANDIEČIUS LIETUVIUS

Lietuvių Bendruomenės idėjos ugdymas rišasi su tautinių susipratimų ir solidarumu. Lietuvių Chartoje pasakyta: "Tautinio susipratimo ir lietuvių vienybės ženklas, kiekvienas lietuvis moka nuolatinių tautinio solidarumo įnašą". Šiuo įnašu parodomas ne vien tik pritarimas pačiai LB, bet kartu sudaromas finansinis pagrindas bendruomeninių institucijų veiklai.

Solidarumo įnašų dalį skiriame ir LB Centro Valdybai, kas ir yra vienintelės pajamos, iš kurių planuojama ir vykdoma CV veikla.

LB rūpinasi mūsų gyvybiniais tautiniais reikalais, kad jie nežūtų, bet liktų gyvi iki mūsų visų siekiamos pergalės - tėvynės laisvės.

I-os Apyl. Valdyba išsuntinėjo pakvitatimus, kuriuos užpildžius prašome pasiųsti kaip juose nurodoma. Kam patogiau solidarumo įnašą galima sumokėti ir Valdybos nariams.

Gavę pakvitatimus asmenys gyvenantys 2-os Apyl. ribose, patys apsisprendžia kuriai Apylinkėi nori priklausyti bei užsimokėti solidarumo įnašą.

I-os Apyl. Valdyba prašo sausio mėn. bėgyje atlikti šią lietuvių solidarumo pareigą. Taip pat prašome skirti nors ir mažą auką kultūriniais reikalais.

LB Clevelando I-os Apyl. Valdyba

• Al Siral Grotto Cirkas pasirodys Clevelande vasario 18 d. Public Hall salėje. visu savo programos didingumu ir įvairumu.

Garsieji Great Wallendas ir Otto Griebing — akrobatai ir klounas sudaro didžiąją atrakciją.

Labai įvairi ir plati žvėrių dresūros programa ir kiti cirko prašmatnumai.

Pelnas eina labdarinių organizacijų paramai.

Bilietus iš anksto įsigyti galima (nuo sausio 25 d.) Music Hall kasoje ir Richman's krautuvėje.

• CLEVELANDIEČIAI gali įsigyti naujai išleistų plokštelių Dirvoje. Nesenai gauta siunta DAINAVOS ansamblio, Toronto VARPO choro bei solisto JONO VAZNELIO įdainuotu dainų ir operų arijų plokštelės. Kaina — 5 dol. (Stereo — 6 dol.).

MARGARET HALABURDA, Mrs. ir Vincent Halaburdy, gyv. 3864 E. 364 St. Willoughby, dukterė susižiedavo su Lawrence F. Bierer.

M. Halaburda yra baigusi North High School ir šiuo metu dirba Lake County Memorial Hospital West.

Sausio 30 d. numatytas vestuvių pokylis įvyks Lietuvių Salėje Superior Ave.

Margaret yra Anastazijos ir Stanley Halaburdy dukterėčia. Būdinga, kad abi brolių Halaburdy žmonos taip pat yra seserys.

Stanley Halaburda yra veiklus Lietuvių Salės, Klubo ir Lithuanian Village valdybų narys — direktorius.

Ilgametis Čiurlionio Ansamblio vadovas muz. Alfonsas Mikulskis kalba per ansamblio akademiją. V. Plodžinsko nuotrauka

Čiurlionio Ansamblio sukaktuvinė akademija

Kukliai, bet nuotaikingai ir darnia, ansamblietiska dvasia sausio 15 d. buvo atžymėta Čiurlionio Ansamblio 25 metų sukaktis. Į Ansamblio namus, neatsižvelgiant į blogą orą, prisirinko ne tik choristai, bet apskritai svečių, buvusių ansamblių.

Akademiją pravedė buvęs ilgametis Ansamblio valdybos pirmininkas Jau nutis P. Nasvytis.

Labai taiklų, kruopščiai paruoštą pranešimą apie Ansamblio vargus ir laimėjimus patiekė Juozas Stempušis. Jo pranešime išryškėjo ne tik istorinės Ansamblio datos ir skaičiai, bet ir faktai, nušviečiantys priežastis, kodėl Ansamblis, visus tuos 25, muziko, menų vadovo Alfonso Mikulskio vadovybėje, sugebėjo išlaikyti gyvą ir plačiai besiskleidžiančią patrijotinę dvasią, kurią, mokytojas įvertinti ir pagerbti svetimieji. Ansamblis turėjo progą savo darbu parodyti, kaip laimima Lietuvių draugų, kaip reikia dirbti

ir pasižvesti, norint būti savo tautos ir jos kultūros ambasadoriais.

Trumpa, bet prasminga padėkos žodį tarė meno vadovas muz. A. Mikulskis, ir Ansamblio garbės narys, daug prisidėjęs prie Ansamblio narių atvykimo į Ameriką, buv. Dirvos redaktorius ir leidėjas Kazys S. Karpis.

Trumpa akademijos oficialioji dalis buvo baigta Ansamblio valdybos pirmininko Vlado Plečkaičio padėka ir kvietimu pasivaišinti ir pabuvoti ansamblių tarpe.

Atrodo, Ansamblis puikiai suprato išplėstų ir šabloniškų minėjimų nuobodumą. To išvengus, gražiai pravesta akademija sutaukė laiko nuotaikingam sveikėto ir ansamblių pobūdžiui. Tuo iškilnės dar tik prasidėjo. Prasidėjo įtemptu darbu ruošiantis sukaktuviniam koncertui.

Sekanti ryta Čiurlioniečiai, neatsižvelgę nei į šalį nei į siaučiančias pūgas, išskubėjo koncertui į Detroitą.

Vaidžiai iš Čiurlionio Ansamblio suruoštos akademijos 25 metų sukaktis atžymėti. Viršuje garbės prezidentas, apačioje dailis svečių. V. Plodžinsko nuotr.

NAUJAS CLEVELANDO DIOCEZIJOS VADAS

Clevelando dioclezijos arkivyskupas Hoban, kuriam pernai suėjo 86 metai amžiaus, paprašė popiežiaus paskirti dioclezijai vyskupą — padėjėją. Popiežius Povilas VI paskyrė toms pareigoms Columbus, Ohio, dioclezijos vyskupą Issenmanną. Paskyrimas padarytas spalio 15 d., kai vysk. Issenmann dalyvavo II Vatikano Tarybos suvažiavime.

Clevelandas ruošiasi naujo vyskupo įvešdinimo iškilnėms.

Arkivyskupas Hoban, iš Rockford, Ill. (ten seniau buvo didelė lietuvių kolonija) buvo paskirtas 1943 metais arkivyskupo Schrembs koadjutorium; kai Schrembs mirė 1945 metais, vysk. Hoban liko dioclezijos galva.

Kai 1944 metais nelaimingai mirė Lietuvos prezidentas Antanas Smetona, sausio 13 d. vyskupas Hoban Sv. Jono katedroje laikė gedulingas pamaldas.

Clevelando dioclezija buvo perskelta pusiau 1945 metais, kada buvo įsteigta kita, Youngstowno dioclezija.

Tuo metu 450,000 katalikų gyventojų prie vyskupo Hobano, vėliau arkivyskupo, išaugo į 850,000 katalikų diocleziją. Ji apima aštuonias kaimynines apskritys, bet daugiausia katalikų yra Cuyahoga apskrityje, Clevelando ribose. Parapijų skaičius prie vysk. Hobano padaugėjo nuo 177 iki 229, parapijinių mokyklų nuo 130 iki apie 230.

Clevelando archidioclezijai greitai sueis 100 metų.

mės; po jo, vysk. Gilmour, škotų kilmės. Vokiečiams ir airiams suplaukus į Clevelandą labai gausiai, vyskupai pradėta skirti pakaitomis vokiečių ir airių.

Trečias vyskupas buvo Horstmann, po jo airis Farrelly; tada vėl vokiečių Schrembs, Po jo — airis Hoban.

Dabar, septintas vyskupas, vėl vokiečių kilmės.

Vysk. Issenmann, kilęs iš Cincinnati, Ohio, archidioclezijos, mokydamasis toliau, jau po įsišventinimo kunigu, teologijos daktarą išgijo Šveicarijoje, filosofijos daktarą — Romoje. (KSK)

• Visais apdraudos reikalais kreipkitės į prityrusius ir maloniai patarnaujančius draudimo agentus: V. Giedraitį telef. 944-6835, ar į Z. Obelenį tel. 531-2211.

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

Sv. Jurgio parapijoje

Turime keletą gerų vietos ir dviejų šeimų namų. Bonna, Hecker, Addison, Cornelia ir kt. Arti gero susisiekimo, bažnyčios, mokyklos. Nebrangūs, galima pirkti su mažu įmokėjimu. Nedideli mokesčiai. Suinteresuoti skambinkite.

E. 160 — St. Clair

2 šeimų 4-4, 3 garažai. Nuoma 130 dol. mėn. Kaina \$9,500.

Investavimui

4 šeimų mūrinis. Kaina \$15,500.

Norintieji parduoti namus skambinkit UI 1-6666. Turime baltų ir juodų pirkėjų.

Lietuviai bendradarbiai: Alg. Dailidė, John Lorenz ir Ant. Mikoliūnas 13229 Superior Ave.

COLONIAL FLOWER SHOPPE GĖLĖS KIEKVIENAI PROGAI

Conveniently located one block from Jakubs & Son Funeral Home.

Ivanhoe 6-5055 890 East 185 St. Cleveland, Ohio 44119

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **Korp! Neo-Lithuania Stipendijų ir Šalpos Fondas** 1964 m. birželio mėn. išsiuntinėjo visiems neolithuanams ir Neo-Lithuanios bičiuliams laiškus, prašydamas paremti savo auka Korp! Stipendijų ir Šalpos Fondą. Į Fondo Valdybos atsišaukimą atsiliepė ir atsiuntė aukas: A. Senikas, Dr. S. Virkutis, Dr. St. Biežis, J. Jurevičius, R. Šiančikis, V. Girnius, K. Germanas, Br. Klorė, P. Steikūnas, Dr. J. Bakšys, El. Velbasienė, P. Janulaitis, A. Mackevičius, Dr. J. Ramonas, St. Švedas, V. Mažeika, J. D., Dr. J. Pavilionis, J. Juodikis, St. Vidmantas, J. Čiuberkis, P.

Dirda, K. Siliūnas, St. Mackevičius, J. Jasiukaitis, St. Šiaučiūnas, M. Kasakaitytė, Vl. Mieželis ir Br. Tiškus.

Fondo Valdyba dėkoja visiems aukotojams už aukas ir prašo kitus kolegas, kurie dėl įvairių priežasčių neatsiliepė į atsišaukimą, nepamiršti savo korporantiškos pareigos.

Aukus siųsti — K. Kasakaitytis, 6643 So. Whipple St., Chicago, Ill. 60629.

• **Dr. Leonas ir Irena Kraučeliūnai** dalyvavo Illinois gubernatoriaus Otto Kerner inauguracijos iškilmėse ir banketė š. m. sausio mėn. 11 d., Springfield, Illinois.

Baltijos jūros tunto bebrai žada Klaipėdos mugę parodyti gražių rankdarbių.

P A D Ė K A

Tragiškai žuvus mūsų mylimai sesutei LILIJAI VANAGAITIENEI, reiškiamo gilią ir širdingą užuojautą visiems, kurie, ištiklusio skausmo valandoje, prisijungė prie mūsų širdgėlos.

Tariame gilią padėką kun. prel. V. Černiauskui, kun. J. Vyšniauskui ir kun. V. Zakarauskui.

Dėkojame Lietuvos atstovui J. Kajeckui ir ponai už pareikštą užuojautą ir Lietuvos generaliniam konsului dr. P. Daužvardžiui už pasakytą atsisveikinimo žodį.

Dėkojame solistams St. Barui ir Alg. Brazilui, akompaniatoriui A. Kučiūnui ir vargonininkui A. Giedraičiui.

Dėkojame grabnešiams E. Bartkui, dr. St. Biežiui, T. Blinstrubui, J. Jurkūnui, A. Kalvaičiui ir A. Lapinskui.

Dėkojame Lietuvų Tautinės Sąjungos Chicago skyriui, Amerikos Lietuvų Tarybos Chicago skyriui, S.L.A., skautams, Lietuvų Benдруomenės Chicago apygardai, Chicago Lietuvų Moterų Klubui, Chicago Suvalkiečių Draugijai, Californijos lietuviams, Labdarių — Holy Villa draugijai, Alice Stephens dainininkėms ir Lithuanian Chamber of Commerce už gėlių vainikus, atsiuntimą savo atstovų tarti atsisveikinimo žodį.

Dėkojame Tėvui B. Markaičiui ir Tėvams Jėzuitams Chicagoje, Šv. Kazimiero seserims ir Šv. Pranciškaus Seserų Chicago Auxiliary už atnašautas Šv. Mišias ir maldas.

Dėkojame visiems, kurie pareiškė užuojautas spaudoje, radijo, laiškais ir asmeniškai.

Taipogi tariame padėkos žodį Margučio artimiesiems V. Adamkavičiui, dr. St. Biežiui, P. Gudui, J. Kazanauskui, A. Lapinskui, R. Mieželiui, P. Petručiui, V. Višeikiui ir kitiems, kurie, nelaimėi ištikus, rūpinosi Margučio įstaigos veikimu.

Dėkojame visiems lietuviams, kurie taip jautriai apgailejo velionės Lilijos Vanagaitienės tragišką mirtį. Dėkojame visiems Lilijos draugams, bendradarbiams ir pažįstamiems už atsilankymą į šermenis ir dalyvavimą laidotuviuose. Dėkojame, kurie atvyko iš Californijos, Michigan, Ohio ir kitur.

Dėkojame laidotuvių direktoriams A. Philips ir Mašeika-Evans už rūpestingą laidotuvių tvarką.

Nuliūdę seserys

V. Olienė, J. Ilgaudienė
ir kiti giminės

A + A

ELZBIETA REPČIENEI

mirus, jos dukterims ADELEI, AUGEI, ALDONAI ir sūnums ALBERTUI ir ANTANUI ir giminėms reiškiamo gilią užuojautą

Adėlė Aleksandravičiūtė-Šiaučiūnienė
ir šeima

Chicago Lietuvos Jūrų Skautijos tėvų komitetas su jūrų skautijos vadovais aptarė paskutinius pasirusimus Klaipėdos uosto mugės, kuri rengiama Jaunimo Centre, Nuotraukoje sėdi iš kairės: D. Baltramonaitytė, Slenienė, Jurgelienė, Stravinskienė, Antroj eilėje: komiteto pirm. dr. K. Balukas, E. Vengianskas ir Ginčiasukas.

Lietuvių Jūrų Skautijos Chicago jūrų skaučių JUODKRANTĖS, jūrų skautų BALTIJOS JŪROS tantai, korp. GINTARAS, MAŽOSIOS LIETUVOS Dr-ja ir JŪROS ŠAULIAI, Klaipėdos Krašto atvadavimo metinei sukakčiai atžymėti,

1965 M. SAUSIO MĖN. 24 D.

Chicagoje, Jaunimo Centre 5620 So. Claremont Avenue

RENGIA

KLAIPĖDOS UOSTO MUGĖ

Mugėje galima įsigyti įvairių jūrų skaučių-tų pagamintų rankdarbių, medžio-stiklo dirbinių, raizinių, bus rodomas filmas, veiks laimės ratas, valgyklos, kavinės ir kt.

Mugės atidarymas 12 val.

Įėjimas nemokamas. Kviečiama visuomenė ir jaunimas atsilankyti.

RENGEJAI

Fricas Skėrys, veiklus Vasario 16 Gimnazijos mokytojas ir evangelikų jaunimo ratelio globėjas, aprūpinęs vokiečių spaudą informacijos medžiaga apie gimnaziją ir kasmet vežiojęs mokinius į atostoginę stovyklą Norvegijoje.

BOSTON

LAISVĖS VARPO
SUVAŽIAVIMAS

Sausio 24 d., sekmadienį, A.L. Tautinės S-gos namuose, 484 E. 4th St., So. Bostone, įvyks Laisvės Varpo sprendimų ir rėmėjų metinis suvažiavimas ir popietė.

12 val. suvažiavimo atidarymas, svarstomi bei aptariami "Laisvės Varpo" radijo medžiaginiai ir programos reikalai ir tolimesnės veiklos planai.

4 val. popiet iškilminga vakarienė. Meninėje programoje — rašytojų Stasio Santvaro ir Antano Gustaičio transliacija "Laisvės Varpo 50 metų jubiliejus".

Nuoširdžiai paremkime lietuvišką kultūrinę radijo programą ir gausiai dalyvaukime popietėje. Iki malonaus pasimatymo!

Rengėjai

SKAITYK IR PLATINK
DIRVĄ

TALKININKAUJA KLAIPĖDOS UOSTO MUGĖ RENGIANČI

Chicagoje sėkmingai veikia Jūrų Skautijos Tėvų Komitetas, pirmininkaujant Dr. K. Balukui, yra pagrindiniu jūrų skautų Baltijos Jūros ir Juodkrantės jūrų skaučių tuntų sėkmingos veiklos ramsčiu. Nėra beveik nei vieno didesnio šių tuntų veiklos parengimų, ar tai būtų tradiciniai baliai, ar stovyklos ir kt. platesnio masto išėjimai į visuomenę, kad Tėvų Komitetas ir Jūrų skautų-tų tėveliai neateitų į pagalbą. Kad ir pastaruoju metu ruošiamą Chicagoje KLAIPĖDOS UOSTO MUGĖ.

Jūrų Skautijos Tėvų Komitetas nutarė ateiti į talką rengiant valgyklą, kuri savo skaniais lietuviškais valgiais žada aptarnauti visus Klaipėdos Uosto Mugės lankytojus.

Chicago Lietuvos Jūrų Skautijos Tėvų Komitetą sudaro — pirmininkas Dr. K. Balukas, vicepirmininkas p. Ginčiasukas, sekretorė p. Stravinskienė, išdalininkė p. Jurgelienė, turto vedėja p. Slenienė. Ed.

• Arch. A. ir Irena Kerečiai, aktyvūs AL Montessori draugijos Chicagoje nariai, sausio mėn. 9 d. pakrikštijo trečią dukrą Dainelę.

• Svetimšalių registracija privalo būti atlikta sausio mėn. Visi neturį JAV pilietybės asmens privalo užpildyti atitinkamas korteles, gaunamas kiekvienoje pašto įstaigoje, jas užpildyti ir įteikti vėl pašto įstaigai. Kortelių negalima siųsti paštu.

Neužpildę iki sausio 31 d. kortelių baudžiami.

CHICAGIŠKĖS NUOTRUPOS

Praeitą savaitę šioje vietoje paminėjome tėvų jėzuitų "press release" teigimą, kad Lietuvos atstovybei prie Vatikano "grazintas turėtas rangas". Pasitikrinus kompetentinguose sluoksniuose paaiškėjo, deja, nei pasiuntinybės nei pasiuntinio Girdvainio "rangas" nepasikeitė, Pasiuntinys ir įgaliotas ministeris toliau laikomas tik einančiu "reikalų vedėjo pareigas". Nauja tiek, kad pasiuntinybės sekretorius Stasys Lozoraitis jr. yra laikomas diplomatu. Kartu nurodoma, kad jei Lietuvoje Chicagoje laukiamas arkivyskupas Antonio Samore būtų turėjęs tokią pat įtaką popiežiaus Jono XXIII laikais, kokią turi dabar, Lietuvos pasiuntinybės klausimas gal būtų kitaip išspręstas. Bet kas sykį padaryta, dabar jau sunku atstatyti...

Atstatyti jau neįmanoma ir Chicago Lietuvos Jv. Kazimiero kapinių tautinio charakterio. Iki šiol tie kapai bent buvo lietuvių parapijų klebonų administruojami. Dabar rengiamasi tą tvarką panaikinti ir kapų administracija bus tiesioginė arkivyskupijos žinioje. Savaime aišku, kad apie buvusį kapų tautinį charakterį bus galima spręsti tik iš pavardžių ant paminklų...

Likimo ironija nori, kad lietuvių būtų varoma iš maldyklų tuo metu, kai Bažnyčios Visuotinis Susirinkimas pasisakė už tautinės kalbos didesnę vaidmenį ligurgijoje. Atrodo, kad tai nuleičia lietuvių Amerikoje. Katalikų parapijose lotynų kalba dalį savo vietos užleis anglų, bet ne savajai kalbai. Net pačioje lietuviškiausioje Chicago parapijoje — Marquette Parko — atėjus naujam administratoriui, pradėjo pūsti kitokie vėjai. Teigiama, kad po remonto dingusios iš klasių lietuviškos vėlavėlės, vaikai prie pirmos komunijos parengiami tik angliškai. Net ir bažnyčios perdekoriavimo darbai atiduoti svetimtaučiai rangovui. (vm)

SCENOS DARBUOTOJŲ SĄJUNGA CHICAGOJE STATO

EGLE ŽALČIŲ KARALIENE

K. JURAŠŪNO 3 veiksmų liaudies pasaką.

Režisoriaus — ZITA KEVALAITYTĖ-VISOCKIENĖ

Dailininkas — JURGIS DAUGVILA

Kostiumai — VANDA BALUKIENĖ

Baletas — GRAŽINA GIEDRAITINĖ

Apšvietimas — KAZYS CIJŪNĖLIS

VAIDINA:

B. Briedienė, E. Bradūnaitė, J. Cijūnienė, M. Demešytė-Dikiniene, A. Gepnerienė, A. Kėželiene, E. Rukuižienė, L. Barauskas, St. Bernatavičius, Pr. Beinoras, A. Dikinis, S. Grėbliūnas, V. Repšys, R. Stakauskas, L. Valaitis.

Spektakliai vyks

Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont Avenue,
SAUSIO 30 D., ŠEŠTADIENĮ, 8 VAL. VAK. ir
SAUSIO 31 D., SEKMADIENĮ, 3 VAL. PO PIETŲ.

Bilietai gaunami MARGINIUOSE